

Brüsszel, 2025. február 28.
(OR. en)

6646/25

Intézményközi referenciaszám:
2025/0035(NLE)

RECH 71
ATO 7
COMPET 102

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. február 28.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 60 final
Tárgy:	Javaslat A TANÁCS RENDELETE az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2026–2027 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 60 final.

Melléklet: COM(2025) 60 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.2.28.
COM(2025) 60 final

2025/0035 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2026–2027 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A 2026–2027 közötti időszakra vonatkozó Euratom kutatási és képzési programra (a továbbiakban: a program) irányuló jelen javaslat ténylegesen meghosszabbítja a jelenlegi, 2021–2025 közötti időszakra vonatkozó Euratom kutatási és képzési programot (a továbbiakban: a 2021–2025-ös program)¹ a jelenlegi többéves pénzügyi keret (MFF)² fennmaradó 2 évére³.

A javasolt program, bár elkülönül elődjétől, megőrzi annak legtöbb jellemzőjét, beleértve a kulcsfontosságú kutatási tevékenységeket is⁴. A program pénzügyi keretösszegét már a többéves pénzügyi keret elfogadásakor (folyó árakon) 598 millió EUR-ban határozták meg. A javaslat meghatározza a közvetlen és közvetett intézkedések költségvetését, az általános és egyedi célkitűzéseket, valamint ismerteti a támogatási eszközöket.

A Bizottság arra törekszik, hogy a programot a következő prioritások szerint hajtsa végre:

- Biztonságra irányuló kutatások, amelyek a következőket biztosítják: i. a meglévő nukleáris létesítmények biztonságának nyomon követésére szolgáló eszközök és iránymutatások az atomerőművek üzemeltetői és a biztonsági hatóságok számára, ii. olyan know-how és megoldások, amelyek lehetővé teszik, hogy a jövőbeli atomerőművek, köztük a kis méretű moduláris reaktorok megfeleljenek a biztonsági követelményeknek, és iii. az új tervek tesztelésére és az engedélyeztetés megkönnyítésére szolgáló eszközök és módszerek a biztonsági hatóságok számára. Az e területen megvalósuló kutatási projektek finanszírozása rendkívül szelektív lesz, mivel az atommaghasadással kapcsolatos kutatás költségvetésének nagy részét társfinanszírozott partnerségek fogják felhasználni.
- A program az atommaghasadással kapcsolatos kutatás (sugárvédelem, radioaktív hulladékok kezelése, nukleáris anyagok) terén társfinanszírozott európai partnerségek számára további finanszírozást biztosít annak érdekében, hogy ezek alkalmazkodni tudjanak a változó kutatási környezethez, valamint bevonhassanak új érdekelt feleket és minden tagállamot.
- A program célja, hogy fenntartsa az EU vezető szerepét a magfúziós kutatásban azáltal, hogy közös programozású európai partnerséget indít, amely összefogja a köz- és a magánszektor érdekelt feleit az első fúziós erőmű tervezési és építési folyamatában jelentkező szűk keresztmetszetek kezelése érdekében.

¹ A Tanács (Euratom) 2021/765 rendelete (2021. május 10.) az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2021–2025 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2018/1563 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 167I., 2021.5.12., 81. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj?locale=hu>).

² A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I., 2020.12.22., 11. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj?locale=hu>).

³ Az Euratom-programok időtartama rövidebb, mint az EUMSZ szerinti egyéb kiadási programoké, mivel az Euratom-Szerződés 7. cikke ezeket a programokat 5 évre korlátozza.

⁴ Ezek közé tartozik a nukleáris biztonság és védetség, a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezelése, a sugárvédelem és a fúziós energia.

- A program továbbra is támogatja a hosszú távú oktatási és képzési intézkedéseket azáltal, hogy biztosítja a hallgatók és kutatók mobilitását és infrastruktúrához való hozzáférését, stabilitást és kiszámíthatóságot teremtve az érdekelt felek és a felhasználók számára. Hangsúlyt kap az említett intézkedések, partnerségek, valamint a folyamatban lévő és az új projektek közötti szorosabb együttműködés.
- Tekintettel az atommaghasadáson alapuló technológiák alkalmazásának világszerte bekövetkezett jelentős mértékű növekedésére, a program továbbra is finanszírozni fogja a nukleáris biztosítékokat, a biztonságot és a nonproliférációs erőfeszítéseket támogató módszerek kifejlesztésére irányuló kutatásokat.

Ha nem kerül sor európai szintű fellépésre a nukleáris kutatás terén, valószínűleg csak a nagyobb tagállamok lesznek képesek a nemzeti programok fenntartására. Az Unión belüli együttműködés minden bizonnyal ezen tagállamokra és a kétoldalú megállapodásokra korlátozódik. A kisebb tagállamok tudományos elszigetelődéssel és a szakértelem eltűnésével szembesülhetnek. A program célja, hogy valamennyi tagállamra és kutatási erőfeszítésre kiterjedjen, ugyanakkor kiegészítse a nem nukleáris kutatást támogató uniós keretprogramot.

A Bizottság a jogalapnak megfelelően⁵ az Euratom Tudományos és Műszaki Bizottságával folytatott konzultáció révén kezdte meg a javaslat előkészítését. A Tudományos és Műszaki Bizottság véleményt adott ki⁶, amelyet a Bizottság figyelembe vett e javaslat elkészítésekor.

• **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A program továbbviszi az előző program kutatási tevékenységeit. Összhangban van a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogrammal⁷, és kiegészíti azt a nukleáris kutatás területén. Alkalmazza a Horizont Európa részvételi és terjesztési szabályait, és ugyanazokat az eszközöket használja, beleértve az európai partnerségeket is⁸. A szinergiákra vonatkozó rendelkezések⁹ azt is biztosítják, hogy a két program kiegészítse egymást.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A kiváló kutatás támogatása, valamint a kutatáshoz és az új készségek fejlesztéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása révén a javaslat összhangban van az EU versenyképességének növelésére irányuló uniós szakpolitikákkal.

A program támogatni fogja a nukleáris biztonsággal és a „nettó zéró” iparról szóló jogszabály¹⁰ által támogatott stratégiai területekkel kapcsolatos kutatási kezdeményezéseket.

⁵ Lásd még: a „Jogalap” és „A jogi aktus típusának megválasztása” részeket a 2. szakaszban.

⁶ *Priorities for European nuclear research & training: An STC Opinion (Az európai nukleáris kutatás és képzés prioritásai: a Tudományos és Műszaki Bizottság véleménye)* (STC-2023-16 FINAL, 2023.10.20.). https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/8908a4d4-ad88-465f-9c9b-bbbf0e7174cc_en?filename=priorities-for%20european-nuclear-research.pdf.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/695 rendelete (2021. április 28.) a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj?locale=hu>).

⁸ Lásd e javaslat 9. és 7. cikkét, valamint 6. cikkének (3) bekezdését, illetve az (EU) 2021/695 rendelet 10. cikkét és III. mellékletét.

⁹ Lásd e javaslat 10. cikkének (2) bekezdését, illetve az (EU) 2021/695 rendelet 15. cikkét.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1735 rendelete (2024. június 13.) a „nettó zéró” technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1735, 2024.6.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj?locale=hu>).

Támogatni fogja továbbá a nemrégiben létrehozott, kis méretű moduláris reaktorokkal foglalkozó európai ipari szövetség biztonsági kezdeményezéseit.

A program hozzá fog járulni az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) nukleáris biztosítékokról szóló 7. fejezetének végrehajtásához¹¹. A nukleáris védettséggel kapcsolatos kutatás támogatása révén az EU biztonsági menetrendjeihez és stratégiáihoz is hozzájárul.

A program által finanszírozott kutatás támogatni fogja a nukleáris létesítmények biztonságáról¹², a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezeléséről¹³, valamint a sugárvédelemről¹⁴ szóló Euratom-irányelvek végrehajtását.

A program továbbra is támogatni fogja a Nemzetközi Nukleáris Biztonsági Együttműködést Támogató Európai Eszköz¹⁵ végrehajtását, valamint a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz¹⁶ nukleáris és radiológiai vonatkozásait.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A Szerződés kimondja, hogy a Bizottság feladata a tagállamokban folyó nukleáris kutatás előmozdítása és megkönnyítése, továbbá kiegészítése egy közösségi kutatási és képzési program végrehajtásával (4. cikk). Ezt a programot a Tanácsnak egyhangúlag, a Bizottság javaslata alapján eljárva kell elfogadnia (7. cikk).

A Szerződés értelmében nem kell konzultálni az Európai Parlamenttel, de korábban a Tanács soros elnökségét betöltő tagállam felkérte a Parlamentet, hogy tegye meg észrevételeit az Euratom-programokat létrehozó rendeletjavaslatokkal kapcsolatban. A jogalapnak megfelelően (7. cikk) a Bizottság tájékoztatni fogja az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot.

¹¹ A Szerződésre való hivatkozások az egységes szerkezetbe foglalt változatra vonatkoznak. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:02016A/TXT-20240901>.

¹² A Tanács 2009/71/Euratom irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj?locale=hu>).

¹³ A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj?locale=hu>).

¹⁴ A Tanács 2013/59/Euratom irányelve (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 13., 2014.1.17., 1. o.).

¹⁵ A Tanács (Euratom) 2021/948 rendelete (2021. május 27.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközt (Globális Európa) az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés alapján kiegészítő, a Nemzetközi Nukleáris Biztonsági Együttműködést Támogató Európai Eszköz létrehozásáról és a 237/2014/Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 79. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/59/oj?locale=hu>).

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj?locale=hu>).

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A program segíti a tagállamokat – függetlenül attól, hogy nemzeti döntésük szerint az atommaghasadásból származó energiát termelik vagy felhasználják –, hogy együttműködjenek a nukleáris tudomány által kínált lehetőségek fejlesztése és az ionizáló sugárzás különböző alkalmazásaiból eredő kockázatok csökkentése érdekében.

A program nemcsak azon 12 tagállam számára érdekes, amelyek nemzeti energiaszerkezetük részeként atomerőműveket működtetnek, hanem számos más olyan tagállam számára is, amely kutatási vagy radioizotóp-előállítás céljából reaktorokat üzemeltet. Sőt, fontos minden olyan uniós ország számára, amely gyógyászati célokra használ radioizotópokat. Valamennyi tagállamnak előnye származik a nukleáris biztonság és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése terén meglévő kompetenciák fejlesztéséből és megosztásából.

A fúziós energia fejlesztése, amely igen nagy léptékű kutatási erőfeszítéseket tesz szükségessé, valamennyi uniós tagállam érdeke. Végezetül, valamennyi tagállam használja vagy hasznosítja a sugárzást orvosi, ipari, mezőgazdasági, környezetvédelmi és biztonsági célokra. A különböző Euratom-irányelvekben meghatározott harmonizált szabványok egyértelműen azt hangsúlyozzák, hogy az EU-ban egységesen kell megközelíteni a műszaki kérdéseket és a képzést.

A nukleáris védetség nemzeti hatáskörbe tartozik. Az uniós és nemzeti szintű kapacitásépítés megerősítése érdekében azonban a program közvetlen intézkedései hozzájárulnak az EU előtt álló egyes biztonsági kihívások, valamint e kihívások globális dimenzióinak kezeléséhez a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris biztonsági kockázatok mérséklése, a nukleáris és radiológiai anyagok felderítése és a kriminalisztikai elemzés terén, valamint a megfelelő képzéshez. A biztosítékok az Európai Atomenergia-közösség kizárólagos hatáskörébe tartoznak, és ezen a területen a közvetlen intézkedések révén megvalósuló folyamatos technikai támogatás, kutatás és fejlesztés elengedhetetlen ahhoz, hogy az Euratom biztosítéki rendszere hatékony és eredményes maradjon.

- **Arányosság**

A program intézkedéseket ír elő a kutatók támogatására és a tagállamok kutatási erőfeszítéseinek összehangolására az átfedések elkerülése, a kulcsfontosságú területeken a kritikus tömeg megtartása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a közpénzeket a lehető leghatékonyabban költse el. Az ilyen intézkedések a köz- és magánszférából is többletforrásokat vonhatnak a kutatás és innováció területére. Ezek a szakpolitikák kidolgozásának támogatásához és az uniós szakpolitikákban megállapított célkitűzések megvalósításához is szükségesek. A javasolt intézkedések nem lépik túl a közösségi célok eléréséhez szükséges mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A programot – elődjéhez hasonlóan – tanácsi rendelet fogja végrehajtani. Ez olyan jogokat és kötelezettségeket keletkeztet a kedvezményezettek számára, amelyek teljes egészében kötelezőek és közvetlenül alkalmazandók az Unió valamennyi tagállamában, illetve a keretprogramhoz csatlakozó országokban. Ez összhangban van az egyéb uniós kiadási programok létrehozásának módjával is.

3. AZ ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

Ez a javaslat a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó Euratom kutatási és képzési program¹⁷ utólagos értékelésére¹⁸ és a 2021–2025-ös program időközi értékelésére¹⁹ támaszkodott.

Az utólagos értékelésből az derült ki, hogy a 2014–2020-as program jelentős támogatást nyújtott a nukleáris biztonság és védetség, valamint a sugárvédelem terén, és segített abban, hogy Európa megfeleljen a legmagasabb szintű normáknak ezeken a területeken. A 2014–2020-as program az alábbiak révén hozzájárult az EU energiarendszerének hosszú távú dekarbonizációjához is: i. tudásbázis és megoldások biztosítása a meglévő atomerőművek hosszú távú üzemeltetéséhez, ii. a fűzési energia fejlesztéséhez szükséges ismeretek és technológiák előmozdítása, valamint iii. a fejlett nukleáris rendszerek biztonsági elemzésének elkészítése. A program hatékony tudásmenedzsment, valamint széles körű oktatási és képzési kínálat révén hozzájárult az alapvető nukleáris készségek fenntartásához és továbbfejlesztéséhez, miközben folyamatosan támogatta a nukleáris vonatkozású szakpolitikákat. A program különösen előnyös volt a kisebb tagállamok számára, amelyek kihasználhatták a méretgazdaságosság és a Közös Kutatóközpont létesítményeihez való nyílt hozzáférés előnyeit. A nukleáris energiát nem használó tagállamok főképpen a sugárvédelemmel, az orvostechikai alkalmazásokkal és a radioaktív hulladékok kezelésével kapcsolatos projektekben vettek részt. Némelyikük részt vett a nukleáris biztonsággal és a nukleáris adatokkal kapcsolatos kutatásokban is, hogy megőrizték az ezeken a fontos területeken szükséges kompetenciákat.

Az utólagos értékelést követően a 2021–2025-ös program időközi értékelése megerősíti, hogy a program a közvetlen és közvetett intézkedések széles körű kutatási portfóliója révén továbbra is releváns és jelentős támogatást nyújt a nukleáris technológiák biztonságos és védett használatához.

Az értékelésből az derült ki, hogy az atommaghasadással kapcsolatos kutatásra vonatkozó program hatályának és költségvetésének a 2021–2025-ös programéval azonos szinten tartása biztosítaná a meglévő európai atomerőművek biztonságos üzemeltetésére és az új reaktortechnológiák biztonsági értékelésére irányuló kutatás folytonosságát. Az e területen megvalósuló kutatási projektek finanszírozása azonban rendkívül szelektív lesz, mivel az atommaghasadással kapcsolatos kutatás költségvetésének nagy részét társfinanszírozott

¹⁷ Létrehozta a Tanács 1314/2013/Euratom rendelete (2013. december 16.) az Európai Atomenergia-közösségnek a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjáról (2014–2018) (HL L 347., 2013.12.20., 948. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1314/oj?locale=hu>) és a Tanács (Euratom) 2018/1563 rendelete (2018. október 15.) az Európai Atomenergia-közösségnek a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjáról (2019–2020) és az 1314/2013/Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 262., 2018.10.19., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1563/oj?locale=hu>).

¹⁸ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az Euratom kutatási és képzési programjának (2014–2020) utólagos értékelése (COM(2024) 549 final, 2024.11.28.).

¹⁹ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az Euratom kutatási és képzési programjának (2021–2025) időközi értékelése (COM(2025) NNN, 2025.HH.NN.).

partnerségek fogják felhasználni. Másrészt a finanszírozás jelenlegi hatóköre és szintje nem lesz elegendő, ha az EU i. utol szeretné érni a nemzetközi versenytársakat, ii. kezelni szeretné a kis méretű moduláris reaktorok, a fejlett üzemanyagok és a nukleáris üzemanyagciklusok fejlesztésével kapcsolatos kulcsfontosságú kérdéseket, és iii. jelentősen növelni kívánja a nukleáris készségeket az EU-ban.

A programnak 2026–2027-ben továbbra is finanszírozást kell nyújtania az atommaghasadással kapcsolatos kutatás terén társfinanszírozott európai partnerségek számára: PIANOFORTE (sugárvédelem), EURAD-2 (radioaktív hulladékok kezelése) és Connect-NM (nukleáris anyagok). Ezek a partnerségek a kutatói közösség, az érdekelt felek és a tagállamok arra irányuló hosszú távú erőfeszítéseinek eredményei, hogy közös kutatási menetrend mentén együtt érjenek el eredményeket, és valamennyi érintett területen megoldják a legfontosabb kihívásokat. Bár már eddig is sikerült tudományos eredményeket felmutatni, a Bizottság törekedni fog a partnerségek szervezetségének és működésének további javítására annak biztosítása érdekében, hogy az Euratom-program által finanszírozott kutatás továbbra is releváns maradjon valamennyi uniós polgár számára, és megoldja a sugárvédelem, a radioaktív hulladékok kezelése és a nukleáris anyagok terén jelentkező legsürgetőbb kihívásokat. A Bizottság különös figyelmet fog fordítani a partnerségekre annak érdekében, hogy szisztematikusan és fenntartható módon figyelembe vegye az érdekelt felek és a tagállamok széles körének hosszú távú kilátásait.

Az Euratom által finanszírozott magfúziós kutatás eredményei figyelemre méltóak, de nem elegendők ahhoz, hogy a fúziós energia kellő időben piacra kerüljön, és támogatni tudja az EU dekarbonizációs erőfeszítéseit, továbbá fokozza a versenyképességet. Azonosítani kell a fúziós erőmű megépítésével járó azon kritikus problémákat és kockázatokat, amelyeknek jelenleg és az elkövetkező években meg kell határozniuk az Euratom által finanszírozott kutatásokat, az EU által vezetett korábbi és folyamatban lévő kezdeményezésekre, különösen az ITER-re támaszkodva. Az első lépés a Bizottság fúziós szakértői csoportjának²⁰ 2024-es létrehozása volt, amely az előző Fúziós Tanácsadó Bizottsághoz²¹ hasonlóan egy tanácsadó szervben tömöríti a tagállamokat, hogy támogassa a fúzióval kapcsolatos uniós kezdeményezések irányítását, koordinálását és harmonizációját.

A programnak tovább kell fejlődnie, hogy kezelje azokat a technológiai szűk keresztmetszeteket, amelyek további összpontosítást és beruházásokat igényelnek, ugyanakkor több magánfinanszírozást és ipari tapasztalatot kell bevonnia, és fokoznia kell a megbízható partnerekkel folytatott nemzetközi együttműködést, amennyiben az egyértelmű hozzáadott értéket képvisel az EU számára. A Bizottság már megkezdte egy közös programozású európai partnerség előkészítését ezen a területen, amely összefogja majd a köz- és a magánszektor érdekelt feleit. A 2026–2027-es intézkedések előkészítik az utat a mérföldkövezérelt partnerség és a kiegészítő innovációs intézkedések előtt. Egy ilyen új partnerség azt is jelenti, hogy újra kell gondolni a fúziós tudomány alapjainak fejlesztésében fontos szerepet játszó EUROfusion szerepét és tevékenységeit. A Bizottság az Unió jövőbeli fúziós stratégiájáról szóló, jelenleg kidolgozás alatt álló közleményben szolgál majd további részletekkel.

Az értékelés alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy a Közös Kutatóközpont előnyös az Európai Atomenergia-közösség és számos külső érdekelt fél számára annak köszönhetően,

²⁰ E03929. sz. bizottsági szakértői csoport.

²¹ A Tanács határozata (1980. december 16.) a fúziós program tanácsadó bizottságának felállításáról (a Hivatalos Lapban nem tették közzé).

hogy rendkívül releváns elemzéseket és tanulmányokat biztosít a tevékenységek teljes spektrumáról, a nukleáris biztonságtól a védelem át a biztosítékokig. A nukleáris hulladékok kezelésére, minimalizálására és újrafeldolgozására, illetve jellemzőik és viselkedésük értékelésére vonatkozó elemzések rendkívül fontosak az európai nukleáris ágazat számára. A nukleáris adatok, mérések és referenciaanyagok biztosításával a Közös Kutatóközpont jelentős mértékben hozzájárult különösen a jelenlegi rendszerek és a jövőbeli technológiák, például a kis méretű moduláris reaktorok biztonságának és védelemének értékeléséhez. A biztosítékok és a nonprolifерáció területén a Közös Kutatóközpont szakértelme és kutatása mind európai, mind nemzetközi szinten értékes hozzájárulást jelentett, többek között a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) támogatására irányuló bizottsági program részeként.

A Közös Kutatóközpont nem energetikai alkalmazásokra irányuló projektjei ugyanilyen relevánsak, és az EU egészségügyi és úrpolitikai céljainak előmozdítására szolgáltak. A közvetlen kutatási intézkedések eredményei folyamatosan és alapvetően hozzájárulnak a nukleáris technológia biztonságos és védett használatához. A Közös Kutatóközpont oktatási és képzési tevékenységei jelentős hozzáadott értéket biztosítottak az uniós tagállamok számára, és messze meghaladták a nemzeti szintű kapacitásokat. Közvetlen oktatási és képzési intézkedései és a nukleáris létesítményeihez való hozzáférés együttesen kiegészítik a tagállamok kapacitásait, és magas hozzáadott értéket képviselnek uniós szinten, hozzájárulva az Európai Atomenergia-közösségen belüli független kutatáshoz. A Közös Kutatóközpont közvetlen intézkedései a nukleáris biztonságra, a radioaktív hulladékok kezelésére, a sugárvédelemre, a nukleáris biztosítékokra, valamint a nonprolifерációs kezdeményezésekre vonatkozó uniós szakpolitikák végrehajtását és nyomon követését is támogatják.

Nukleáris tevékenységeire vonatkozó stratégiájának részeként és az időközi értékelés ajánlásaival összhangban a Közös Kutatóközpont a nukleáris infrastruktúrája használatának optimalizálására és fenntartható működésének biztosítására fog összpontosítani. A Közös Kutatóközpont folytatja a karlsruhei új épület (M szárny) építését, és azon dolgozik, hogy a radioaktív anyagokat felhasználó kísérleti tevékenységeket két helyen (Karlsruhe és Geel) koncentrálja. Munkaprogramjában az új portfólióalapú megközelítést alkalmazva a Közös Kutatóközpont továbbra is javítani fogja a különböző kutatási területek közötti szinergiákat, a lehető legtöbbet kihozva mind a nukleáris, mind a nem nukleáris tevékenységekből. A Közös Kutatóközpont emellett javítani fogja előrejelzési képességét, és jobban ki fogja használni jelenlegi kapacitásait a tendenciák elemzésére és saját nukleáris kutatásának meghatározására. Emellett hasznos tudományos ismereteket biztosít a tagállamok számára a radioaktív hulladékokra vonatkozó nemzeti stratégiák kidolgozásához, és segíti őket a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok megosztásában. A nukleáris kompetenciák területén, emellett, hogy továbbra is nyújt speciális képzéseket, a Közös Kutatóközpont folytatja a nukleáris ágazat humánerőforrás-szükségleteinek tagállamok általi felmérését és nyomon követését támogató módszertanok kidolgozását a Nukleárisenergia-ágazatbeli Európai Humánerőforrás-megfigyelő Központon keresztül.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

2024 márciusa és májusa között a Bizottság közös véleményezési felhívást tett közzé és nyilvános konzultációt folytatott a 2021–2025-ös program időközi értékelése és e javaslat előkészítése céljából²². Ez a konzultáció értékes információkkal szolgált a program

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14180-Euratom-research-and-training-programme-for-2026-2027_hu.

eredményességéről, és rávilágított a javításra szoruló kulcsfontosságú területekre. Feltárta, hogy magas szintű volt az érdekelt felek részvétele az Euratom által finanszírozott projektekből, és azonosította a program előnyeit és kihívásait. További részletek az időközi értékelésről szóló bizottsági szolgálati munkadokumentum V. mellékletében találhatók.

• Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása

Az időközi értékelés és a javaslat kidolgozása során a Bizottság számos találkozót tartott az érdekelt felekkel, és az alábbi forrásokból származó információkat és szakértelmet gyűjtötte össze és használta fel:

- az Euratom Tudományos és Műszaki Bizottságának véleménye az európai nukleáris kutatás és képzés prioritásairól²³,
- egy szakértői testület független jelentése, amely a 2021–2025-ös program időközi értékelését alátámasztó dokumentumok részeként értékeli a Közös Kutatóközpont közvetlen intézkedéseit²⁴,
- önálló szakértők közvetlen intézkedésekről szóló független jelentései a 2021–2025-ös program időközi értékelését alátámasztó dokumentumok részeként²⁵,
- a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozás (F4E Közös Vállalkozás) időközi értékelése²⁶,
- a magfúzióval kapcsolatos innováció előmozdításáról szóló, 2024. március 14-i magas szintű európai kerekasztal²⁷,
- a fúziós energiára vonatkozó 2024. április 23-i uniós terv²⁸,
- az érdekelt felek „Az Euratom-kutatás folyamata, lehetőségek Európa számára” elnevezésű ülésének eredményei²⁹.

• Hatásvizsgálat

Ezt a javaslatot támogatja a 2021–2025-ös program időközi értékelése, amely ismertette a program eredményeit, és olyan javításokat javasolt, amelyek a 2026–2027-es időszak tekintetében is relevánsak.

²³ STC-2023-16 FINAL, 2023.10.20.

²⁴ COM(2025) NNN.

²⁵ Ugyanott.

²⁶ *A Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozás létrehozásáról és részére kedvezmények nyújtásáról szóló 2007/198/Euratom határozat módosításáról szóló, 2021. február 22-i (Euratom) 2021/281 tanácsi határozat végrehajtásának időközi értékelése* (COM(2025) NNN, 2025.HH.NN).

²⁷ Európai Bizottság: Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Capisani, L., Camus, C. és Papadopoulou, M., *Fostering fusion innovation – High-Level European Round Table (A magfúzióval kapcsolatos innováció előmozdítása – magas szintű európai kerekasztal)*, Capisani, L.(szerkesztő), Camus, C.(szerkesztő) és Papadopoulou, M.(szerkesztő), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/621539>.

²⁸ The EU blueprint for fusion energy (A fúziós energiára vonatkozó uniós terv): https://energy.ec.europa.eu/events/eu-blueprint-fusion-energy-2024-04-23_en.

²⁹ Európai Bizottság: Kutatási és Innovációs Főigazgatóság, Rossetti di Valdalbero, D. és Janatkova, K., *Euratom research in action and opportunities for Europe – EU strategic autonomy and the future energy systems – EU Small Modular Reactors (SMRs) Declaration (Az Euratom-kutatás folyamata, lehetőségek Európa számára – az EU stratégiai autonómiája és a jövő energiarendszerei – a kis méretű moduláris reaktorokkal kapcsolatos uniós nyilatkozat)*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/911262>.

A Bizottság úgy döntött, hogy előzetes hatásvizsgálat elvégzése helyett az időközi értékelést használja tényalapként a javaslat elkészítéséhez, mivel az Euratom-program 5 évre szól (a többéves pénzügyi keret legtöbb kiadási programja esetében alkalmazott 7 év helyett), és mivel a javaslatnak nincsenek új pénzügyi vonzatai. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy az időközi értékelés megfelel a költségvetési rendelet előzetes értékelésre vonatkozó követelményeinek, mivel kellően friss, és mivel az itt javasolt program megőrzi elődjének fő elemeit.

A Bizottság felhasználta a 2021–2025-ös programra vonatkozó előzetes hatásvizsgálat³⁰ megállapításait is, amennyiben azok továbbra is relevánsak voltak.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Elődjéhez hasonlóan a programot a Horizont Európa eszközeinek, valamint részvételi és terjesztési szabályainak alkalmazásával hajtják végre. A Horizont Európa keretében már bevezetett egyszerűsítési intézkedések a program pályázóira és kedvezményezettjeire is vonatkoznak. Így a Horizont Európa időközi értékelése az Euratom-programra alkalmazandó további egyszerűsítéshez vezethet. A 2021–2025-ös program időközi értékeléséről folytatott nyilvános konzultáció eredményei azt mutatják, hogy az eddig végrehajtott intézkedések, például az egyszerűbb ellenőrzési szabályok és a kedvezményezett szokásos számviteli gyakorlatának elismerése, csökkentették az adminisztratív terheket, és hogy folytatni kell az egyszerűsítési folyamatot. Megmarad a közvetlen és közvetett intézkedések célkitűzéseinek egységes listája, amely tovább egyszerűsítette a program szerkezetét és értékelését. Az időközi értékelés részletesebben elemzi az egyszerűsítés és az adminisztratív terhek csökkentésének várható hatásait.

- **Alapjogok**

A javasolt rendelet tiszteletben tartja az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert alapvető jogokat és szem előtt tartja az abban rögzített elveket. A javasolt rendelet (21) preambulumbekzdése biztosítja, hogy a program intézkedései összhangban legyenek a Chartával is.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

E javaslat költségvetése folyó áron szerepel. A javaslatához csatolt pénzügyi kimutatás meghatározza a költségvetési, valamint az emberi és igazgatási erőforrásokkal kapcsolatos vonzatokat. Ezek a vonzatok ismertek azóta, hogy a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret részeként megállapodás született az Euratom-programok pénzügyi keretösszegéről.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság a programot közvetlen irányítással és az európai partnerségek részéről történő közvetett irányítással hajtja végre (lásd a javaslat 6. cikkének (1) bekezdését).

³⁰ SWD(2018) 307 final.

A program nyomon követési, értékelési és jelentéstételi szabályai a program elődjének intézkedéseire fognak alapulni. A program befejezését követő négy éven belül végső értékelésre kerül sor a program gyakorlati hatásainak felmérése céljából. A közvetlen és közvetett intézkedésekről közös végső értékelést kell majd készíteni.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az I. fejezet tartalmazza a javasolt rendelet általános rendelkezéseit. Idetartoznak a tárgyról, a fogalommeghatározásokról, a program célkitűzéseiről, a költségvetésről, a harmadik országoknak a programhoz való társulásáról, a finanszírozás végrehajtásáról és formáiról, az európai partnerségekről, a nyílt tudományról, a támogatható intézkedésekről és a részvételi szabályokról, valamint a kumulatív, alternatív és kombinált finanszírozásról szóló cikkek.

Az (Euratom) 2021/765 rendelet I. fejezetéhez képest csak olyan változtatások történtek, amelyek a szövegnek a program által lefedett új időszakra való aktualizálásához, a pénzügyi keretösszeg aktualizálásához és a visszamenőleges hatályra vonatkozó rendelkezések törléséhez szükségesek, mivel ez a rendelet várhatóan a program kezdete előtt lép hatályba.

A II. fejezet („Programozás, nyomon követés, értékelés és kontroll”) a munkaprogramokra, a nyomon követésre és jelentéstételre, a tájékoztatásra, a kommunikációra, a közzétételre, a terjesztésre és a hasznosításra, az értékelésre, az ellenőrzésekre, a bizottsági eljárásra és az EU pénzügyi érdekeinek védelmére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. A javaslat nem tartalmaz változtatást, kivéve az időközi értékelésre vonatkozó követelmény megszüntetését és a 14. cikk ebből következő átszervezését.

A III. fejezet („Átmeneti és záró rendelkezések”) tekintetében a javaslat csak kisebb aktualizálásokat tartalmaz, amelyek magukban foglalják az (Euratom) 2021/765 rendelet hatályon kívül helyezését, valamint az „Átmeneti rendelkezések” és a „Hatálybalépés” aktualizálását. A visszamenőleges hatályra vonatkozó rendelkezésekre már nincs szükség, így azok kikerültek a szövegből.

A program tevékenységeiben (I. melléklet) csak két változtatásra kerül sor. Az első egy olyan rendelkezés beillesztése, amely biztosítja a kiegészítést igénylő európai partnerségek és más folyamatban lévő intézkedések finanszírozásának folytonosságát³¹. Ez a rendelkezés egy munkaprogram révén lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy továbbra is finanszírozza a 2021–2025-ös program keretében odaítélt támogatásokat, és ténylegesen lefedje a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret hét évét.

Az I. melléklet második módosítása a magfúziós kutatásról szóló c) szakaszban található, amely a társfinanszírozott európai partnerség számára biztosított finanszírozáson felül az e területen folytatott kutatás finanszírozását is előírja. Az időközi értékelés megállapításaival összhangban a kiegészítő finanszírozás olyan intézkedéseket fog támogatni, amelyek kezelik a magfúziós fejlesztés főbb szűk keresztmetszeit, és bevonják a magánszektor is. A támogatás pályázati felhívásokon keresztül fog megvalósulni.

³¹ A 2019–2020-as Euratom-program (a 2014–2018-as program „meghosszabbítása”) hasonló rendelkezést tartalmazott. Lásd az Európai Atomenergia-közösségnek a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő kutatási és képzési programjáról (2019–2020) és az 1314/2013/Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 15-i (Euratom) 2018/1563 tanácsi rendelet I. melléklete „A program célkitűzéseinek eléréséhez szükséges tevékenységek” szakasza „Közvetett tevékenységek” részének i) „Európai magfúziós program” pontját (HL L 262., 2018.10.19., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1563/oj?locale=hu>).

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2026–2027 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 7. cikke első bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a Tudományos és Műszaki Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) Az Európai Atomenergia-közösség (a továbbiakban: a Közösség) célja, hogy a tagállamokban folytatott nukleáris kutatás előmozdítása és elősegítése, valamint annak egy közösségi kutatási és képzési program végrehajtásával történő kiegészítése révén növelje az életszínvonalat a tagállamokban.
- (2) A nukleáris kutatás a nukleáris biztonság, védettség és a sugárvédelem javításával hozzájárulhat a társadalmi jóléthez, a gazdasági jóléthez és a környezeti fenntarthatósághoz. A sugárvédelemről folytatott kutatás javulást hozott a gyógyászati technológiák terén, amelynek előnyeit sok polgár élvezi, és az említett kutatás más területeken – így például az iparban, a mezőgazdaságban, a környezetvédelemben és a biztonság terén – is javulást hozhat.
- (3) Teljes mértékben tiszteletben tartva a tagállamoknak az energiaszerkezetükre vonatkozó döntéshozatalhoz való jogát, az e rendelettel létrehozott program kutatási eredményei potenciálisan hozzájárulhatnak a klímasemleges energiarendszer biztonságos, hatékony és megbízható módon történő megvalósításához.
- (4) A nukleáris kutatás közösségi szintű folyamatosságának biztosítása érdekében meg kell határozni a Közösség kutatási és képzési programját a 2026. január 1-jétől 2027. december 31-ig tartó időszakra (a továbbiakban: az Euratom-program), hogy annak időtartama igazodjon az (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletben¹ meghatározott, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret időtartamához. Az Euratom-programnak folytatnia kell a korábbi program kulcsfontosságú kutatási tevékenységeit ugyanazokkal a célkitűzésekkel, és ugyanazt a végrehajtási módot kell alkalmaznia.

¹ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433I., 2020.12.22., 11. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj?locale=hu>).

- (5) A 2021–2025-ös Euratom kutatási és képzési program időközi értékeléséről szóló bizottsági jelentés² rámutatott az Euratom-program különböző jellemzőire. Ezek közé tartoznak a következők: i. a nukleáris biztonságot, védettséget és biztosítékokat, a sugárvédelmet és a nem energetikai alkalmazásokat támogató széles körű kutatási portfólió, ii. az atommaghasadással kapcsolatos kutatás uniós hozzáadott értéke, iii. az érdekelt felek támogatása a biztonság és a tudásbázis javítása révén a jelenlegi atomerőművek hosszú távú biztonságos működésének biztosítása érdekében, iv. a fejlett nukleáris rendszerek biztonsági, védettségi és biztosítéki elemzésének elkészítése, v. a magfúziós kutatás továbbfejlesztése az irányítás javítása révén, valamint vi. a program prioritásainak meghatározása, továbbá hitelesebb és realitásosabb útvonalak azonosítása. A jelentésből az derül ki, hogy ezeket a jellemzőket fenn kell tartani a program meghosszabbított időszaka során.
- (6) Az Euratom-program koncepciója és kialakítása azt az igényt tükrözi, hogy kritikus tömegű támogatott tevékenység jöjjön létre. Ezt az atommaghasadás energetikai és egyéb célokra történő biztonságos felhasználására összpontosító, korlátozott számú egyedi célkitűzés megállapításával, a szükséges szakértelem fenntartásával és fejlesztésével, a fúziós energia előmozdításával, valamint az Unió és a tagállamok nukleáris biztonságra, biztosítékokra és védettségre vonatkozó szakpolitikáinak támogatásával kell elérni.
- (7) Az Euratom-program kulcsfontosságú részét képezi az Unió arra irányuló erőfeszítéseinek, hogy továbbfejlessze technológiai vezető szerepét, és előmozdítsa a kiválóságot a nukleáris kutatás és innováció terén, biztosítsa a nukleáris területen a biztonság, a védettség, a biztosítékok, a sugárvédelem, a kiegészítő fűtőelemek, a radioaktív hulladékok kezelése és a leszerelés legmagasabb szintű normáit, a program e rendeletben meghatározott célkitűzéseivel összhangban.
- (8) Mivel minden tagállam felhasznál radioaktív anyagokat, fontos biztosítani a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését, amint azt a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv³ előírja, annak elkerülése érdekében, hogy indokolatlan terhek háruljanak a jövő nemzedékeire. Az Euratom-programnak továbbra is javítania és támogatnia kell a technológiákkal és kompetenciákkal kapcsolatos kutatást és fejlesztést a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelése terén.
- (9) E rendelet összefüggésében a fúziós energiára irányuló kutatás végrehajtására azon európai magfúziós menetrenddel összhangban kerül sor, amely felvázolja egy villamosenergia-termelő fúziós erőmű alapjának biztosításához szükséges kutatást és fejlesztéseket, valamint a 2007/198/Euratom tanácsi határozattal⁴ összhangban. Rövid és középtávon kulcsfontosságú lépés az ITER felépítésének befejezése és kezdeti működtetése, továbbá egy erőteljes fúziós kutatási programnak kell kiegészítenie az

² A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az Euratom kutatási és képzési programjának (2021–2025) időközi értékelése (COM(2025) NNN, 2025.HH.NN.).

³ A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj?locale=hu>).

⁴ 2007/198/Euratom: A Tanács határozata (2007. március 27.) a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozás létrehozásáról és részére kedvezmények nyújtásáról (HL L 90., 2007.3.30., 58. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj?locale=hu>).

ITER-rel kapcsolatos európai tevékenységeket a jövőbeli ITER-műveletek és az első fúziós erőműre irányuló felkészülés támogatása érdekében.

- (10) A nukleáris kutatás támogatása révén az Euratom-programnak hozzá kell járulnia az (EU) 2021/695 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁵ létrehozott Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram (a továbbiakban: Horizont Európa) célkitűzéseinek megvalósításához, valamint elő kell segítenie az Európa 2030 stratégia végrehajtását és az európai kutatási térség megerősítését.
- (11) Az Euratom-programnak szinergiákra kell törekednie a Horizont Európával és más uniós programokkal a kialakításuktól és a stratégiai tervezéstől kezdve, a projektek kiválasztásán, az eredmények kezelésén, kommunikációján, terjesztésén és hasznosításán keresztül a nyomon követésig, az ellenőrzésig és az irányításig terjedően.
- (12) Az Euratom-program intézkedéseinek arányosnak kell lenniük, elkerülve a magánfinanszírozás megkettőzését vagy kizorítását, és egyértelmű európai hozzáadott értékkel kell rendelkezniük. Ez biztosítani fogja az összhangot az Euratom-program intézkedései és az uniós állami támogatási szabályok között, elkerülve a verseny indokolatlan torzulásait a belső piacon.
- (13) Noha mindegyik tagállam maga választhat, hogy használ-e nukleáris energiát vagy sem, azt is el kell ismerni, hogy a nukleáris energia különböző szerepet játszik a különböző tagállamokban. Az Euratom-program hozzá fog járulni egy széles körű vita ösztönzéséhez is valamennyi releváns érdekelt fél között a nukleáris energiában rejlő lehetőségekre és kockázatokra vonatkozóan.
- (14) Az oktatási és képzési szükségletek kezelése céljából az Euratom-programnak pénzügyi hozzájárulásokon keresztül támogatást kell kínálnia annak érdekében, hogy a nukleáris területen dolgozó kutatók más területek kutatóival egyenlő feltételekkel részesülhessenek a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések (MSCA) előnyeiből.
- (15) Ez a rendelet pénzügyi keretösszeget állapít meg az Euratom-program teljes időtartamára, amely az éves költségvetési eljárás során a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, valamint az új saját forrásokról és az új saját források bevezetésére irányuló ütemtervről szóló, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közötti, 2020. december 16-i intézményközi megállapodás⁶ 18. pontja értelmében az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára.
- (16) Az Euratom-programra az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁷ (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) alkalmazandó. A költségvetési rendelet megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett irányításra, a pénzügyi eszközökre, a költségvetési biztosítékokra, a pénzügyi támogatásra és a

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/695 rendelete (2021. április 28.) a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj?locale=hu>).

⁶ HL L 4331., 2020.12.22., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj?locale=hu.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (átdolgozás) (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj?locale=hu>).

külső szakértők költségeinek megtérítésére – vonatkozó szabályokat. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 322. cikke alapján elfogadott szabályok egy, az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszert is magukban foglalnak.

- (17) Az e rendelet keretében elérhető finanszírozási típusokat és a végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy alkalmasak-e az intézkedések egyedi célkitűzéseinek megvalósítására és az eredmények biztosítására, figyelembe véve különösen a kontrollok költségeit, az adminisztratív terhet és a meg nem felelés várható kockázatát. Vissza nem térítendő támogatások esetében ide kell, hogy tartozzon az egyösszegű átalányok, a százalékos átalányok és az egységköltségek alkalmazásának megfontolása is.
- (18) Különös figyelmet kell fordítani a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és általában a magánszektor megfelelő részvételének biztosítására. Az értékelési és a nyomonkövetési intézkedések részeként el kell végezni a kkv-k részvételének mennyiségi és minőségi értékeléseit.
- (19) Az Euratom-program keretében kialakított tevékenységeknek az Európai Unióról szóló szerződés 2. és 3. cikkével, valamint az EUMSZ 8. cikkével összhangban a kutatás és az innováció területén a nemek közötti egyenlőtlenségek felszámolását, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség előmozdítását kell célozniuk. A nemi dimenziót integrálni kell a kutatásba és innovációba, és a kutatási ciklus valamennyi szakaszában figyelemmel kell kísérni.
- (20) A tudomány és a társadalom közötti kapcsolat elmélyítése és a tudományba vetett közbizalom megerősítése céljából az Euratom-programnak kedveznie kell a polgárok és a civil társadalom tájékozott részvételének a kutatási és innovációs ügyekben, a tudományos oktatás előmozdításával, a tudományos ismeretek hozzáférhetőbbé tételével, olyan felelősségteljes kutatási és innovációs menetrendek kidolgozásával, amelyek megfelelnek a polgárok és a civil társadalom aggodalmainak és elvárásainak, valamint a polgárok és a civil társadalom részvételének elősegítésével az Euratom-program keretében folytatott tevékenységekben.
- (21) Az Euratom-program hatálya alá tartozó intézkedéseknek tiszteletben kell tartaniuk az alapvető jogokat, és szem előtt kell tartaniuk a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert alapelveket.
- (22) Fontos az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (a továbbiakban: az Euratom-szerződés) II. címének 2. fejezetével összhangban továbbra is elősegíteni a résztvevők által kifejlesztett szellemi tulajdon hasznosítását, megvédve ugyanakkor a többi résztvevő és a Közösség legitim érdekeit.
- (23) Az Euratom-finanszírozás lehető legnagyobb hatásának biztosítása érdekében, a Közösség adott esetben fontolóra vehet köz- vagy magánszférabeli partnerekkel való európai partnerségeket, feltéve, hogy a kívánt hatást eredményesebben lehet elérni partnerségben, mint egyedül a Közösség által, az Euratom-program más támogatási formáival való összehasonlításban. Ezen rendeletnek biztosítania kell, hogy az ilyen partnerségek az európai partnerségek egyértelmű életciklus-alapú szemléletével rendelkezzenek, valamint átlátható kiválasztási és döntéshozatali eljárást kövessenek az (EU) 2021/695 rendelet III. mellékletével összhangban.
- (24) Lehetséges kell, hogy legyen az Euratom-program célkitűzéseinek megvalósítása az EUMSZ-en alapuló programok keretében nyújtott pénzügyi eszközök és költségvetési

garanciák révén is, feltéve, hogy az intézkedések megfelelnek az ilyen programok célkitűzéseinek és szabályainak.

- (25) A lehető leghatékonyabb végrehajtás biztosítása, valamint a kedvezményezettek számára koherens, átfogó és átlátható keret megvalósítása érdekében az Euratom-programban való részvételre és a kutatási eredmények terjesztésére – bizonyos kiigazításokkal vagy kivételekkel – az (EU) 2021/695 rendelet releváns szabályai kell, hogy vonatkozzanak. Az Euratom-programra az említett rendeletben meghatározott releváns fogalommeghatározásokat és fő intézkedéstípusokat kell alkalmazni.
- (26) Az 1291/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁸ létrehozott Horizont 2020 alapján létrehozott és a Bizottság által kezelt résztvevői garanciaalap fontos védőmechanizmusnak bizonyult, amely enyhíti a kötelezettségeiket nem teljesítő résztvevők részéről esedékes és vissza nem fizetett összegekkel kapcsolatos kockázatokat. Ezért folytatni kell ezen védőmechanizmust. Az (EU) 2021/695 rendelet alapján létrehozott kölcsönös biztosítási mechanizmusnak ki kell terjednie az e rendelet szerinti intézkedésekre is.
- (27) A Közös Kutatóközpontnak (a továbbiakban: JRC) a teljes szakpolitikai ciklus során továbbra is független, ügyfélközpontú tudományos adatokat és technikai támogatást kell nyújtania adott esetben az Uniónak és a tagállamoknak. A JRC közvetlen intézkedéseit rugalmas, hatékony és átlátható módon kell végrehajtani, figyelembe véve a JRC felhasználóinak releváns szükségleteit és az uniós szakpolitikák szükségleteit, különösen a nukleáris biztonság, biztosítékok és védetség területén, valamint biztosítva az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét. A JRC szerepéről szóló, 1994. április 26-i tanácsi következtetések szerint a JRC-nek továbbra is további erőforrásokat kell generálnia az uniós szakpolitikákra irányuló versenyképes tevékenységek révén, illetve harmadik felek nevében. Amennyiben a releváns munkaprogram úgy rendelkezik, a JRC részt kell, hogy vehessen közvetett intézkedésekben.
- (28) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁹, valamint a 2988/95/EK, Euratom¹⁰, a 2185/96/Euratom, EK¹¹ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel¹² összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedések útján kell védeni, ideértve a szabálytalanságok, többek között a csalás megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, az elvesztett, jogalap nélkül

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 1291/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról és az 1982/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 104. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1291/oj?locale=hu>).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj?locale=hu>).

¹⁰ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj?locale=hu>).

¹¹ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj?locale=hu>).

¹² A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj?locale=hu>).

kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetésére, valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket. Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit.

Az Európai Ügyészség az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy nyomozást és vádhatósági eljárást folytasson az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹³ értelmében vett, az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények esetében. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós forrásokban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék, valamint – az (EU) 2017/1939 rendelet szerinti megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség számára a szükséges jogokat és hozzáférést, továbbá gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

- (29) Harmadik országok a vonatkozó jogi eszközeik alapján vehetnek részt. E rendeletnek konkrét rendelkezést kell tartalmaznia, amely előírja a harmadik országok számára, hogy biztosítsák az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.
- (30) Az Euratom-program szerinti intézkedések egységes feltételek mellett történő végrehajtása, nyomon követése és értékelése érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni. Ezen végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹⁴ megfelelően kell gyakorolni.
- (31) A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás¹⁵ (22) és (23) bekezdése alapján az Euratom-programot egyedi monitoringkövetelményekkel összhangban gyűjtött információk alapján értékelni kell, elkerülve ugyanakkor a különösen a tagállamokra nehezedő adminisztratív terhet és a túlszabályozást. Adott esetben az említett követelményeknek mérhető mutatókat is magukban kell foglalniuk, amelyek alapján értékelhetők az Euratom-program gyakorlatban kifejtett hatásai.
- (32) A Bizottság konzultált a Közös Kutatóközpont 96/282/Euratom bizottsági határozattal¹⁶ létrehozott kormányzótanácsával a Közös Kutatóközpont közvetlen intézkedéseinek tudományos és technológiai tartalmáról.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj?locale=hu>).

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj?locale=hu>).

¹⁵ HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj?locale=hu.

¹⁶ A Bizottság 96/282/Euratom határozata (1996. április 10.) a Közös Kutatóközpont átszervezéséről (HL L 107., 1996.4.30., 12. o.).

- (33) Az Európai Parlamenttel önkéntes alapon konzultációra került sor, és az Európai Parlament véleményt nyilvánított¹⁷. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal önkéntes alapon szintén konzultációra került sor, és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményt nyilvánított¹⁸.
- (34) A jogbiztonság érdekében az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendeletet¹⁹ hatályon kívül kell helyezni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet létrehozza az Európai Atomenergia-közösség kutatási és képzési programját a 2026. január 1-jétől 2027. december 31-ig terjedő időszakra (a továbbiakban: az Euratom-program), és megállapítja a Horizont Európát kiegészítő Euratom-program keretébe tartozó közvetett intézkedésekre vonatkozó részvételi és terjesztési szabályokat.

Ez a rendelet megállapítja az Euratom-program célkitűzéseit, a 2026–2027 közötti időszakra szóló költségvetést, a finanszírozás formáit és az ilyen finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen rendelet alkalmazásában az (EU) 2021/695 rendelet releváns fogalommeghatározásai alkalmazandók. Az említett fogalommeghatározásokban szereplő, az Unióra, illetve a Horizont Európára történő hivatkozásokat az Európai Atomenergia-közösségre (a továbbiakban: a Közösség), illetve az Euratom-programra történő hivatkozásként kell értelmezni. E rendelet alkalmazásában azonban a „munkaprogram” az Euratom-program végrehajtására vonatkozóan a Bizottság által e rendelet 16. cikkével összhangban elfogadott dokumentumot jelenti.

Az (EU) 2021/695 rendeletre történő, e rendeletben szereplő valamennyi hivatkozás a rendelet [*e rendelet elfogadásának napja*-án/-én] hatályos változatára vonatkozik.

¹⁷ 2025.HH.NN-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

¹⁸ 2025.HH.NN-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

¹⁹ A Tanács (Euratom) 2021/765 rendelete (2021. május 10.) az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2021–2025 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2018/1563 rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 167I., 2021.5.12., 81. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj?locale=hu>).

3. cikk

A program célkitűzései

- (1) Az Euratom-program általános célkitűzése nukleáris kutatási és képzési tevékenységek folytatása, hangsúlyt helyezve a nukleáris biztonság, védetség és a sugárvédelem folyamatos javítására, valamint a Horizont Európa célkitűzései megvalósításának kiegészítése, többek között az energetikai átállás terén.
- (2) Az Euratom-program egyedi célkitűzései a következők:
 - a) javítani és támogatni a nukleáris biztonságot, védetséget, biztosítékokat, a sugárvédelmet, a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelését és leszerelését, beleértve a nukleáris energia és az ionizáló sugárzás nem energetikai alkalmazásainak biztonságos és megbízható felhasználását;
 - b) fenntartani és továbbfejleszteni a szakértelmet és a kompetenciát a nukleáris területen a Közösségen belül;
 - c) előmozdítani a fúziós energia – mint a villamosenergia-termelés potenciális jövőbeli energiaforrása – fejlesztését, és hozzájárulni az európai magfúziós menetrend végrehajtásához;
 - d) támogatni az Uniónak és a tagállamoknak a nukleáris biztonság, biztosítékok és védetség folyamatos javítására vonatkozó szakpolitikáját.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben felsorolt célkitűzéseket az I. melléklettel összhangban kell végrehajtani. Az említett célkitűzések végrehajtása kellően indokolt esetben magában foglalhatja a felmerülő lehetőségekre, válságokra vagy fenyegetésekre való reagálást is.

4. cikk

Költségvetés

- (1) Az Euratom-programnak a 2026. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakra vonatkozó végrehajtását szolgáló pénzügyi keretösszeg folyó áron 598 346 804 EUR.
- (2) Az (1) bekezdésben említett összeg indikatív felosztása a következő:
 - a) 252 532 225 EUR közvetett intézkedésekre a magfúziós kutatás és fejlesztés terén;
 - b) 115 339 356 EUR közvetett intézkedésekre az atommaghasadás, a nukleáris biztonság és a sugárvédelem terén;
 - c) 230 475 223 EUR a Közös Kutatóközpont (JRC) által végzett közvetlen intézkedésekre.A Bizottság nem térhet el az e bekezdés c) pontjában említett összegtől.
- (3) Az (1) bekezdésben említett összeg felhasználható az Euratom-program irányításához és végrehajtásához, valamint a célkitűzései megvalósításának értékeléséhez szükséges előkészítő, nyomkövetési, kontroll-, ellenőrzési, értékelési és egyéb tevékenységekre vonatkozó költségek – köztük valamennyi igazgatási kiadás – fedezésére is. A közvetett intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási kiadások

nem haladhatják meg az Euratom-programnak a (2) bekezdés a) és b) pontjában említett közvetett intézkedéseire elkülönített összeg 6 %-át. Emellett az (1) bekezdésben említett összeg fedezheti a következőket is:

- a) tanulmányokkal, szakértői ülésekkel, tájékoztatási és kommunikációs intézkedésekkel kapcsolatos kiadások, amennyiben azok összefüggnek az Euratom-program célkitűzéseivel;
 - b) az információk feldolgozására és cseréjére összpontosító információs technológiai hálózatokkal kapcsolatos kiadások, beleértve az intézményi információs technológiai eszközöket, valamint az Euratom-program irányításával összefüggésben szükséges egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtást.
- (4) Ha a 2027. december 31-ig be nem fejezett intézkedések irányításának lehetővé tételéhez szükséges, előirányzatok állíthatók be a 2027 utáni költségvetésbe a (3) bekezdésben meghatározott kiadások fedezésére.
- (5) Az egy pénzügyi évnél hosszabb időn átívelő intézkedésekre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalások több évre esedékes éves részletekre bonthatók.
- (6) A költségvetési rendelet sérelme nélkül, az első munkaprogramban foglalt projektekből eredő intézkedésekre vonatkozó kiadások 2026. január 1-jétől számolhatók el.
- (7) A tagállamok részére megosztott irányítás keretében allokált források – az érintett tagállam kérésére – az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁰ releváns rendelkezéseiben meghatározott feltételek mellett átcsoportosíthatók az Euratom-programra. A Bizottság az említett forrásokat a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összhangban közvetlenül vagy az említett albekezdés c) pontjával összhangban közvetve hajtja végre. Az említett forrásokat az érintett tagállam javára kell felhasználni.

5. cikk

Az Euratom-programhoz társult harmadik országok

- (1) Az Euratom-program nyitva áll a következő harmadik országok társulása előtt:
- a) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, az említett országok közösségi programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint a Közösség és az említett országok közötti megállapodásokban megállapított egyedi feltételekkel összhangban;

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj?locale=hu>).

- b) az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok, az említett országok közösségi programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint a Közösség és az említett országok közötti megállapodásokban megállapított egyedi feltételekkel összhangban;
 - c) harmadik országok és területek, amelyek megfelelnek a következő kritériumok mindegyikének:
 - i. megfelelő tudományos, technológiai és innovációs kapacitás;
 - ii. elkötelezettség a szabályokon alapuló, demokratikus intézmények által támogatott nyitott piacgazdaság iránt, beleértve a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok tisztességes és méltányos kezelését is;
 - iii. a polgárok gazdasági és társadalmi jólétét javító szakpolitikák aktív előmozdítása.
- (2) Az első bekezdés c) pontja szerinti harmadik országok Euratom-programhoz való társulásának összhangban kell állnia a harmadik országnak valamely közösségi vagy uniós programban való részvételére vonatkozó egyedi megállapodásban megállapított feltételekkel, feltéve, hogy a megállapodás:
- a) méltányos egyensúlyt biztosít a közösségi vagy uniós programokban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és az őt megillető előnyök tekintetében;
 - b) megállapítja a közösségi vagy uniós programokban való részvétel feltételeit, beleértve az egyes programokhoz való pénzügyi hozzájárulások kiszámítását és a programok igazgatási költségeit;
 - c) nem ruház a harmadik országra döntéshozatali jogkört az Euratom-program tekintetében;
 - d) garantálja az Uniónak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosításához és az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez való jogait.
- Az e bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett hozzájárulások a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdésével összhangban címzett bevételeket képeznek.
- (3) Az egyes harmadik országok Euratom-programhoz való társulása hatókörének figyelembe kell vennie az Unióban a gazdasági növekedés innováció útján történő előmozdításának célkitűzését. Ennek megfelelően – a csatlakozó országok, a tagjelölt országok és a potenciális tagjelöltek kivételével – az Euratom-program egyes részei kizárhatók egy konkrét országra vonatkozó társulási megállapodásból.
- (4) A társulási megállapodásnak adott esetben rendelkeznie kell az Unióban letelepedett jogalanyoknak a társult országok egyenértékű programjaiban az említett programokban megállapított feltételekkel összhangban, kölcsönösségi alapon történő részvételéről.
- (5) A pénzügyi hozzájárulás szintjét meghatározó feltételeknek adott esetben biztosítaniuk kell a társult országban letelepedett jogalanyok által az Euratom-programban való részvétel révén kapott összeghez képest jelentkező bármely jelentős egyensúlyhiány automatikus korrekcióját, figyelembe véve az Euratom-program irányítása, végrehajtása és működtetése kapcsán felmerülő költségeket is.

A finanszírozás végrehajtása és formái

- (1) Az Euratom-programot a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányítás útján kell végrehajtani, vagy a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése első albekezdésének c) pontjában említett, finanszírozó szervek általi közvetett irányítással.
- (2) Az Euratom-program keretében a költségvetési rendeletben megállapított bármely formában nyújtható finanszírozás, vissza nem térítendő támogatások képezik azonban az Euratom-program keretében a közvetett intézkedésekre vonatkozó fő támogatási formát. Az Euratom-program keretében pénzdíjak, közbeszerzés és vegyes finanszírozási műveletek keretében pénzügyi eszközök révén is nyújtható finanszírozás.
- (3) Az Euratom-program keretében alkalmazandó fő intézkedéstípusokat az (EU) 2021/695 rendelet 2. cikke határozza meg és definiálja, így például a következőket: kutatási és innovációs intézkedések, innovációs intézkedések, innovációs és piaci bevezetésre irányuló intézkedések, képzési és mobilitási intézkedések, program-társfinanszírozási intézkedések, a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzésekre irányuló intézkedések, az innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzést célzó intézkedések, koordinációs és támogatási intézkedések, ösztönző pénzdíjak és az elismerést kifejező pénzdíjak.

Az Euratom-program valamennyi célkitűzése tekintetében rugalmasan alkalmazandók az e cikk (2) bekezdésben említett finanszírozási formák, alkalmazásukról pedig az adott célkitűzések szükségletei és jellemzői alapján kell dönteni.
- (4) Az Euratom-program a JRC által végzett közvetlen intézkedéseket is támogat.

Európai partnerségek

- (1) Az Euratom-program egyes részei végrehajthatók európai partnerségeken keresztül.
- (2) A Közösség európai partnerségekben való részvétele a következő formák bármelyikét öltheti:
 - a) a Bizottság és köz- vagy magánszférabeli partnerek közötti olyan egyetértési megállapodás vagy szerződéses megállapodások alapján létrejött partnerségekben való részvétel, amelyek meghatározzák az európai partnerség célkitűzéseit, a pénzügyi vagy természetbeni hozzájárulásaira vonatkozó, valamennyi érintett oldal részéről tett kötelezettségvállalásokat, a fő teljesítmény- és hatásmutatókat, a biztosítandó eredményeket és a jelentéstételi szabályokat; ezek tartalmazzák a partnerek és az Euratom-program által végrehajtott kiegészítő kutatási és innovációs tevékenységek azonosítását is (közös programozású európai partnerségek);
 - b) kutatási és innovációs tevékenységek valamely programjában való részvétel és az ahhoz való pénzügyi hozzájárulás, meghatározva a célkitűzéseket, a fő

teljesítmény- és hatásmutatókat és a biztosítandó eredményeket, a partnereknek a pénzügyi vagy természetbeni hozzájárulásukra vonatkozó kötelezettségvállalása és a releváns tevékenységeiknek az Euratom-program társfinanszírozási intézkedésének alkalmazásával történő integrációja alapján (társfinanszírozott európai partnerségek).

(3) Az európai partnerségek:

- a) azokat olyan esetekben hozzák létre, amikor az Euratom-program célkitűzéseit – az Euratom-program szerinti más támogatási formákkal összehasonlítva – hatékonyabban valósítanák meg, mint egyedül a Közösség által; az Euratom-program költségvetésének megfelelő arányát kell allokálni az említett részekre;
- b) megfelelnek a következő elveknek: uniós hozzáadott érték, átláthatóság és nyitottság, Európán belül és Európa javára kifejtett hatás, megfelelő léptékű, erős multiplikátorhatás, valamennyi érintett fél hosszú távú kötelezettségvállalásai, a végrehajtás rugalmassága, az uniós, helyi, regionális, nemzeti és adott esetben nemzetközi kezdeményezésekkel vagy egyéb európai partnerségekkel való koherencia, koordináció és kiegészítő jelleg;
- c) egyértelmű, életciklus-alapú megközelítést alkalmaznak, korlátozott időszakra vonatkoznak, és tartalmazzák az Euratom-programból nyújtott finanszírozás fokozatos kivezetésére vonatkozó feltételeket.

(4) Az Európai partnerségek kiválasztására, végrehajtására, nyomon követésére, értékelésére és fokozatos kivezetésére vonatkozó rendelkezéseket és kritériumokat az (EU) 2021/695 rendelet III. melléklete tartalmazza.

8. cikk

Nyílt tudomány

A nyílt tudományra vonatkozó, az (EU) 2021/695 rendeletben meghatározott rendelkezések alkalmazandók az Euratom-programra.

9. cikk

Támogatható intézkedések, valamint a részvételre és a kutatási eredmények terjesztésére vonatkozó szabályok

- (1) Csak a 3. cikkben említett célkitűzéseket végrehajtó intézkedések jogosultak finanszírozásra.
- (2) Figyelemmel e cikk (3) és (4) bekezdésére, az (EU) 2021/695 rendeletnek a részvételi és terjesztési szabályokról szóló II. címét kell alkalmazni az Euratom-program keretében támogatott intézkedésekre is. Az (EU) 2021/695 rendeletben szereplő, az Unióra, illetve a Horizont Európára történő hivatkozásokat – adott esetben – a Közösségre, illetve az Euratom-programra történő hivatkozásokként kell értelmezni. Az (EU) 2021/695 rendeletben szereplő, a „biztonsági szabályokra” történő hivatkozásokat úgy kell értelmezni, hogy azok magukban foglalják a tagállamoknak az Euratom-szerződés 24. cikke értelmében vett védelmi érdekeit.

- (3) Az (EU) 2021/695 rendelet 40. cikkének (4) bekezdésétől eltérve, az eredmények feletti tulajdonjog átruházásának vagy az eredményekre vonatkozó kizárólagos használati jog adásának kifogásolására vonatkozó jog kiterjedhet a nem kizárólagos használati jog adására is.
- (4) Az (EU) 2021/695 rendelet 41. cikkének (9) bekezdésétől eltérve, azon kedvezményezettnek, amely közösségi finanszírozásban részesült, jogdíjmentesen hozzáférést kell biztosítani az eredményeihez a közösségi intézmények, a finanszírozó szervek vagy a 2007/198/Euratom határozattal létrehozott Fúzióenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozás (Fusion for Energy) (a továbbiakban: a Fusion for Energy Közös Vállalkozás) számára a közösségi szakpolitikák és programok kidolgozása, végrehajtása és nyomon követése, vagy a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel folytatott nemzetközi együttműködés alapján fennálló kötelezettségek teljesítése céljából. Az ilyen hozzáférési jogoknak magukban kell foglalniuk azon jogot, hogy harmadik felek részére engedélyezzék az eredmények közbeszerzésekben való felhasználását, és a hozzáférési jogok továbbadásának jogát. A hozzáférési jogoknak nem kereskedelmi célú és nem a piaci versenyben való részvételt szolgáló felhasználásra kell korlátozódniuk.
- (5) Az (EU) 2021/695 rendelet alapján létrehozott kölcsönös biztosítási mechanizmus fedezi az azon összegek visszafizetésének elmaradásával kapcsolatos kockázatot, amelyeket a kedvezményezetteknek meg kellene fizetniük a Bizottságnak vagy az e rendelet szerinti finanszírozó szerveknek.

10. cikk

Kumulatív, alternatív és kombinált finanszírozás

- (1) Az Euratom-programot a Horizont Európával és más uniós programokkal szinergiában kell végrehajtani.
- (2) Az Euratom-program célkitűzéseinek megvalósítása, valamint az Euratom-program és a Horizont Európa közös kihívásainak kezelése érdekében az Euratom-programban vagy a Horizont Európát végrehajtó programokban vagy mindkettőben meghatározott célkitűzések mentén végzett tevékenységek részesülhetnek – a 9. cikkre figyelemmel – a közösségi pénzügyi hozzájárulásból. Így különösen az Euratom-program a Marie Skłodowska-Curie-cselekvéseknek (MSCA) nyújthat pénzügyi hozzájárulást a nukleáris kutatás számára releváns tevékenységek támogatása érdekében.
- (3) Egy másik uniós programból hozzájárulásban részesült intézkedés az Euratom-program keretében is kaphat hozzájárulást, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazon költségeket fedezik. A releváns program szabályai alkalmazandók az intézkedéshez nyújtott vonatkozó hozzájárulásra. A kumulatív finanszírozás összege nem haladhatja meg az intézkedés teljes elszámolható költségét. A különböző programokból származó támogatás a támogatási feltételeket meghatározó dokumentumoknak megfelelően arányosan is kiszámítható.
- (4) Az intézkedések támogatásban részesülhetnek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból vagy az Európai Szociális Alap Pluszból, az (EU) 2021/1060 rendelet releváns rendelkezéseivel összhangban, amennyiben az Euratom-program keretében

kiválósági pecsétet ítéltek oda számukra annak köszönhetően, hogy megfelelnek a következő kumulatív feltételeknek:

- a) értékelésükre az Euratom-program keretében meghirdetett pályázati felhívás alapján került sor;
- b) megfelelnek az említett pályázati felhívás minőségi minimumkövetelményeinek;
- c) az említett pályázati felhívás keretében költségvetési korlátok miatt nem részesülhetnek finanszírozásban.

II. fejezet

Programozás, nyomon követés, értékelés és kontroll

11. cikk

Munkaprogramok

- (1) Az Euratom-program közvetett intézkedéseit a költségvetési rendelet 110. cikkében említett munkaprogramok által kell végrehajtani. A munkaprogramok adott esetben meghatározzák a vegyes finanszírozási műveletekre fenntartott teljes összeget. A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján fogad el munkaprogramokat. Az említett végrehajtási jogi aktusokat a 16. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.
- (2) A költségvetési rendelet 110. cikkében foglalt követelményeken túl a munkaprogramoknak adott esetben tartalmazniuk kell a következőket:
 - a) az egyes intézkedésekre allokkált összegek megjelölése és egy indikatív végrehajtási menetrend;
 - b) a vissza nem térítendő támogatások vonatkozásában a prioritások, a kiválasztási és odaítélési kritériumok, a különböző odaítélési kritériumok relatív súlyozása és a teljes elszámolható költség finanszírozásának maximális mértéke;
 - c) a kedvezményezettekre vonatkozó bármely további kötelezettség az (EU) 2021/695 rendelet 39. és 41. cikkével összhangban;
 - d) egy többéves megközelítés és a következő végrehajtási évekre vonatkozó stratégiai iránymutatások.
- (3) A Bizottság többéves munkaprogramot készít a JRC által végzett közvetlen intézkedésekre vonatkozóan, a 96/282/Euratom határozattal összhangban.

12. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A Bizottság folyamatosan nyomon követi az Euratom-program irányítását és végrehajtását. Az átláthatóság fokozása érdekében ezen adatokat hozzáférhető

módon, nyilvánosan elérhetővé kell tenni a Bizottság honlapján ezen adatok legutóbbi frissítésével összhangban.

A II. mellékletben hatásútvonalanként meghatározva találhatók a 3. cikkben megállapított célkitűzések megvalósítása terén az Euratom-program által elért haladásról szóló évi jelentéstételhez szükséges mutatók.

- (2) Az Euratom-program által a célkitűzéseinek megvalósítása terén elért haladás hatékony értékelésének biztosítására, a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el a nyomkövetési és értékelési keret végrehajtására vonatkozóan, különösen viszonyítási értékeknek és célértékeknek a II. melléklettel összhangban történő meghatározásával. Ezen végrehajtási jogi aktusokat a 16. cikk (3) bekezdése szerinti tanácsadó-bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.
- (3) A teljesítményjelentési rendszernek biztosítani kell, hogy az Euratom-program végrehajtásának és eredményeinek nyomon követésére vonatkozó adatokat hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék, anélkül, hogy ez növelné a kedvezményezettekre háruló adminisztratív terheket. Ennek érdekében a közösségi források címzettjei és adott esetben a tagállamok számára arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

13. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció, közzététel, valamint terjesztés és hasznosítás

- (1) Az Euratom-program keretében nyújtott finanszírozás címzettjeinek fel kell tüntetniük e pénzeszközök eredetét, és különösen az intézkedéseknek és azok eredményeinek a népszerűsítése során biztosítaniuk kell a közösségi támogatás láthatóságát azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos célzott tájékoztatást nyújtanak többféle célközönségnek, köztük a médianak és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez az Euratom-programhoz, az Euratom-program szerinti intézkedésekhez és az elért eredményekhez kapcsolódóan. Emellett kellő időben részletes tájékoztatást nyújt a tagállamok és a kedvezményezettek számára. Kutatási eredményeken, elemzéseken és a hálózatok hasonlóságán alapuló partnerkeresési szolgáltatásokat kell biztosítani az érdekelt szervezetek számára együttműködési projektekre vonatkozó konzorciumok kialakítása érdekében, különös figyelmet fordítva hálózatépítési lehetőségek azonosítására a kutatás és innováció terén gyengén teljesítő tagállamok jogalanyai számára. Az ilyen elemzések alapján célzott partnerkeresési rendezvények szervezhetők a konkrét pályázati felhívásokról függően.
- (3) A Bizottság az Euratom-programból származó kutatási és innovációs eredmények és ismeretek elérhetőségének és elterjedésének növelése céljából egy terjesztési és hasznosítási stratégiát is megállapít, hogy felgyorsítsa a piaci bevezetésre irányuló hasznosítást és fokozza az Euratom-program hatását.
- (4) Az Euratom-programhoz allokált pénzügyi forrásoknak hozzá kell járulniuk a Közösség politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációhoz, valamint tájékoztatási, kommunikációs, népszerűsítési, terjesztési és hasznosítási tevékenységekhez is, amennyiben azok kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

14. cikk

Értékelés

- (1) Az Euratom-program értékeléseit megfelelő időben kell elvégezni, hogy azok felhasználhatók legyenek az Euratom-programra, annak utódjára és a kutatás és innováció számára releváns egyéb kezdeményezésekre vonatkozó döntéshozatali eljárásban.
- (2) Az Euratom-program végrehajtásának végén, de legkésőbb négy évvel az 1. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság átlátható eljárás keretében kiválasztott független szakértők segítségével elvégzi az Euratom-program és az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelettel létrehozott program végső értékelését. Annak tartalmaznia kell a korábbi Euratom kutatási és képzési programok hosszú távú hatásának értékelését, valamint az Euratom-program eredményességének, hatékonyságának, relevanciájának, koherenciájának és közösségi hozzáadott értékének értékelését is.
- (4) A Bizottság az értékelések megállapításait saját észrevételeinek kíséretében közzéteszi, és közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

15. cikk

Ellenőrzések

- (1) Az Euratom-program kontrollrendszerének megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a bizalom és a kontroll között, figyelembe véve a kontrollok minden szinten – különösen a kedvezményezettek számára – felmerülő igazgatási és egyéb költségeit. Az ellenőrzési szabályoknak egyértelműnek, következetesnek és koherensnek kell lenniük az Euratom-program egészében.
- (2) A különböző uniós programokból nyújtott közös finanszírozásban részesülő intézkedéseket csak egyszer kell ellenőrizni, lefedve valamennyi érintett programot és az azokra vonatkozó szabályokat.
- (3) Emellett a Bizottság vagy a releváns finanszírozó szerv támaszkodhat kedvezményezetti szinten végrehajtott kombinált rendszer-felülvizsgálatokra is. Ezen kombinált felülvizsgálatok bizonyos típusú kedvezményezettek számára opcionálisak, és olyan rendszer- és folyamatellenőrzésből állnak, amelyet az ügyletek ellenőrzése egészít ki. Az ügyletek ilyen ellenőrzéseit egy hozzáértő, független, a számviteli dokumentumokat a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek²¹ megfelelően jogszabályban előírt könyvvizsgálatnak alávetni jogosult könyvvizsgáló végzi el. A rendszer- és folyamat-ellenőrzéseket a Bizottság vagy a releváns finanszírozó szerv felhasználhatja a kiadásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodásra vonatkozó bizonyosság általános szintjének

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/43/EK irányelve (2006. május 17.) az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről (HL L 157., 2006.6.9., 87. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj?locale=hu>).

meghatározásához, valamint az utólagos ellenőrzések és a pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolások szintjének újragondolása céljából.

- (4) A költségvetési rendelet 127. cikkével összhangban a Bizottság vagy a finanszírozó szerv támaszkodhat a közösségi hozzájárulások felhasználására vonatkozóan más – többek között az uniós intézmények vagy szervek által felhatalmazottaktól eltérő – független és hozzáértő személyek vagy szervezetek által végzett ellenőrzésekre is.
- (5) Ellenőrzéseket legkésőbb az egyenleg kifizetése után két évvel lehet végezni.
- (6) A Bizottság ellenőrzésre vonatkozó iránymutatásokat tesz közzé abból a célból, hogy biztosítsa az Euratom-program teljes időtartama alatt az ellenőrzési eljárások és szabályok megbízható és egységes alkalmazását és értelmezését.

16. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) A bizottság két különböző konfigurációban ül össze, az egyik az Euratom-program maghasadással összefüggő vonatkozásaival, a másik a magfúzióval összefüggő vonatkozásaival foglalkozik.

Az Euratom-program végrehajtásának elősegítése céljából a Bizottság – a Bizottság elfogadott iránymutatásaival összhangban – megtéríti a bizottság minden egyes, a napirendben meghatározott ülése esetében tagállamonként egy képviselő, illetve – olyan napirendi pontok esetében, amikor valamely tagállamnak speciális szakértelemre van szüksége – tagállamonként egy szakértő vagy tanácsadó költségeit.

- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.
- (4) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.
- (5) Amennyiben a bizottság véleményét írásbeli eljárás keretében kell beszerezni, az említett eljárást eredmény nélkül zárják le, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül a bizottság elnöke úgy határoz, vagy a bizottsági tagok egyszerű többsége ezt kéri.
- (6) A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a bizottságot az Euratom-program végrehajtásának átfogó haladásáról, és kellő időben tájékoztatást ad a bizottság számára az Euratom-program keretében javasolt vagy finanszírozott valamennyi intézkedésről.

17. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás alapján elfogadott határozat vagy bármely más jogi eszköz alapján részt vesz az Euratom-programban, a harmadik

országoknak biztosítani kell az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében az ilyen jogok közé tartozik a 883/2013/EU, Euratom rendeletben meghatározottak szerinti vizsgálatok – többek között helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – lefolytatásához való jog is.

III. fejezet

Átmeneti és záró rendelkezések

18. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelet 2026. január 1-jén hatályát veszti.

19. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelet alapján megkezdett intézkedések folytatását vagy módosítását, amely rendelet továbbra is alkalmazandó az említett intézkedésekre azok lezárásáig.
- (2) Amennyiben szükséges, az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelettel létrehozott bizottság fennmaradó feladatait az e rendelet 16. cikkében említett bizottság végzi el.
- (3) Az Euratom-programra szánt pénzügyi keretösszeg az Euratom-program és az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelet alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadásokat is fedezheti.

20. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

PÉNZÜGYI ÉS DIGITÁLIS KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

1.3. Célkítűzés(ek)

1.3.1. Általános célkítűzés(ek)

1.3.2. Konkrét célkítűzés(ek)

1.3.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

1.3.4. Teljesítménymutatók

1.4. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

1.5. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges sinergiák

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

1.6. A javaslat/kezdemenyezés időtartama és pénzügyi hatása

1.7. Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indoklása

2.2.2. A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indoklása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?**
- 3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása**
 - 3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*
 - 3.2.1.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok*
 - 3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet*
 - 3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása*
 - 3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek*
 - 3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség*
 - 3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás**
- 4. DIGITÁLIS VETÜLETEK**
 - 4.1. Digitális vonatkozású követelmények**
 - 4.2. Adatok**
 - 4.3. Digitális megoldások**
 - 4.4. Interoperabilitási értékelés**
 - 4.5. A digitális végrehajtást támogató intézkedések**

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Javaslat – A Tanács rendelete az Európai Atomenergia-közösségnek a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot kiegészítő, a 2026–2027 közötti időszakra vonatkozó kutatási és képzési programjának létrehozásáról, valamint az (Euratom) 2021/765 tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

01 03 Euratom kutatási és képzési program

1.3. Célkitűzés(ek)

1.3.1. Általános célkitűzés(ek)

Nukleáris kutatási és képzési tevékenységek folytatása, a nukleáris biztonság, védetség és a sugárvédelem folyamatos javítására összpontosítva, valamint a Horizont Európa által elért célkitűzések kiegészítése, például az energetikai átállás terén. Lásd a javasolt rendelet 3. cikkének (1) bekezdését.

1.3.2. Konkrét célkitűzés(ek)

A javasolt rendelet 3. cikkének (2) bekezdése a következő konkrét célkitűzéseket határozza meg:

- a nukleáris biztonság, védetség és biztosítékok, a sugárvédelem, valamint a kiegészített fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelésének és leszerelésének javítása és támogatása, beleértve a nukleáris energia és az ionizáló sugárzás nem energetikai alkalmazásainak biztonságos és megbízható felhasználását,
- a szakértelem és kompetencia fenntartása és továbbfejlesztése a nukleáris területen a Közösségen belül,
- a fúziós energia – mint a villamosenergia-termelés potenciális jövőbeli energiaforrása – fejlesztésének előmozdítása, és hozzájárulás az európai magfúziós menetrend végrehajtásához,
- a nukleáris biztonság, biztosítékok és védetség folyamatos javítására vonatkozó uniós és tagállami szakpolitikák támogatása.

1.3.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdemenyezés a kedvezményezettek/célcsoportokra.

Az Euratom által finanszírozott intézkedések eredményei a következő kihívások megoldásában segítenek:

- A nukleáris biztonság javítása: az Euratom által finanszírozott kutatás a következőket segíti elő: i. a jövőbeli atomerőművek (beleértve a kis méretű moduláris reaktorokat is) tervezésének javítása, ii. a meglévő atomerőművek új biztonsági funkciókkal történő utólagos átalakításának fejlesztése, valamint iii. a nukleáris létesítmények biztonságának nyomon követésére szolgáló eszközök, módszerek és iránymutatások az atomerőművek üzemeltetői és a biztonsági hatóságok számára.

- Radioaktív hulladékok kezelése: az Euratom által társfinanszírozott EURAD-2 európai partnerség a következőket fogja támogatni: i. a közepes és nagy aktivitású radioaktív hulladékok mélyrétegi geológiai tárolására vonatkozó biztonsági elemzések elkészítése, ii. a mélyrétegi geológiai létesítmények üzemeltetése és felügyelete, iii. biztonságos megoldások kidolgozása a hulladék elhelyezést megelőző kezelésére és átmeneti tárolására, valamint iv. tudásmenedzsment és a bevált módszerek megosztása a tagállamok között.
- A sugárzás alkalmazási területei és sugárvédelem: a kutatás a következőkhöz járul hozzá: i. az alacsony dózisu sugárzás népegészségre gyakorolt hatásának jobb megértése, ii. az ionizáló sugárzás orvosi alkalmazásai fejlesztésének javítása, különösen a betegek kezelésének előmozdítása érdekében, a klinikákon már alkalmazott terápiák optimalizálása és a még fejlesztés alatt álló új módszerek alkalmazásának támogatása révén, valamint iii. az ionizáló sugárzás alkalmazásai fejlesztésének támogatása más területeken, például az űrkutatásban, az iparban, a környezetvédelmi megfigyelésben és a körforgásos gazdaságban.
- Szakértelem és kompetencia a nukleáris területen a Közösségen belül: az Euratom által finanszírozott intézkedések célja a kutatói mobilitás támogatása, valamint a kutatóreaktorok és más nukleáris kutatási létesítmények elérhetőségének javítása. A más Euratom-projektek keretében végrehajtott speciális képzési intézkedések és tevékenységek hozzájárulnak a nukleáris területen meglévő készségek fenntartásához Európában.
- A fúziós energia fejlesztése terén az Euratom-program céljai a következők: i. a plazmaállapot és annak a környezetével való kölcsönhatásának jobb megértése a fúziós energiaforrás kifejlesztéséhez szükséges tudományos alapok kiépítése érdekében, ii. technológiai ütemterv készítése, amely részletesen meghatározza a főbb kutatási és innovációs igényeket, egyértelmű eredményeket, valamint azt, hogy azok hogyan kapcsolódnak a fúziós erőmű tervezéséhez, építéséhez és üzemeltetéséhez, valamint későbbi kereskedelmi hasznosításához, iii. a fúziós erőmű kritikus technológiái, például a magas hőmérsékletű szupravezető mágnesek, a burokkal kapcsolatos elképzelések, a funkcionális anyagok, a plazmának kitett anyagok és a tríciumfeldolgozás fejlesztésének támogatása, valamint iv. egy fúziós erőmű koncepcionális tervének befejezése, a fő kockázatok csökkentésére összpontosítva.

1.3.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

A program fő teljesítménymutatóit a javaslat II. melléklete tartalmazza. Az Euratom-program várhatóan a következő területeken támogatja a haladást: i. a nukleáris biztonság és védettség megerősítésére vonatkozó ismeretek, ii. az ionizáló sugárzás biztonságos alkalmazásai, iii. a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelése, iv. sugárvédelem, valamint v. a fúziós energia fejlesztése. Az e területeken elért haladást a következőkre vonatkozó mutatók fogják mérni: i. tudományos publikációk, ii. a magfúziós menetrend végrehajtása terén elért haladás, iii. a nukleáris védettséggel és biztosítékokkal kapcsolatos képzés és támogatás, iv. a szakértelem és készségek fejlesztése, valamint v. a kutatási infrastruktúrákhoz való hozzáférés.

1.4. A javaslat/kezdeményezés a következőre irányul:

- ☐ új intézkedés
- ☐ kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés¹
- ☒ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása
- ☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A nukleáris energia energiatermelési és nem energiatermelési célú alkalmazásainak felhasználása folyamatos erőfeszítést igényel a biztonsági és védeltségi kockázatok csökkentése, valamint a biztonságos nukleáris technológiák és az optimális sugárvédelem fejlesztésének támogatása érdekében. Az ionizáló sugárzás különféle alkalmazásainak egyre növekvő száma azt jelenti, hogy az embereket és a környezetet védeni kell a szükségtelen sugárterheléstől. Európában számos területen – mint például az egészségügy, az ipar és a kutatás – nap mint nap használják az ionizáló sugárzáson alapuló technológiákat, amelyek jelentős előnyöket nyújtanak az európai polgárok és gazdaság számára.

A tagállamok állami és magánkutatása jelentősen hozzájárulhat ezen előnyök biztosításához, és az Euratom feladata a nemzeti erőfeszítések kiegészítése egy közösségi alapú kutatási és képzési program végrehajtásával.

Az Euratom által támogatott kutatásnak segítenie kell a tagállamokat és az ipart abban, hogy eleget tegyenek az Euratom-Szerződésben és a nukleáris biztonságról, az alapvető biztonsági előírásokról és a radioaktív hulladékok kezeléséről szóló Euratom-irányelvekben foglalt követelményeknek. Támogatnia kell továbbá az Euratom-Szerződés 7. fejezetében és a kapcsolódó rendeletben foglalt biztosítéki követelményeket is.

A Horizont Európa és a többéves pénzügyi keret időtartamával való összhang érdekében a javasolt program végrehajtására az Euratom-Szerződés 7. cikkével összhangban két éven át (2026 elejétől 2027 végéig) kerül sor.

A javasolt program folytatni fogja a 2021–2025-ös program kulcsfontosságú kutatási tevékenységeit a nukleáris biztonság, védeltség és biztosítékok, a hulladékkezelés és sugárvédelem, valamint a fúziós energia területén.

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az együttműködésen alapuló kutatás révén a program lehetővé teszi az egész Unióra kiterjedő megközelítést a következők tekintetében: i. a nukleáris biztonság és a sugárvédelem javítása valamennyi alkalmazási területen, és ii. a magfúzió energiaforrásként való fejlesztésének kihívása. A program jelentősen növeli az EU azon képességét, hogy szélesebb körben mozgósítson kiválóságot, szakértelmet és

¹ A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

multidiszciplinaritást a nukleáris kutatás terén, és olyan hatásokat érjen el, amelyek messze túlmutatnak azokon, amelyek nemzeti vagy regionális szinten lettek volna elérhetők. Ez különösen előnyös a kisebb tagállamok számára, amelyek ki tudják aknázni az egész Európára kiterjedő összefogás és a Közös Kutatóközpont (JRC) létesítményeihez való nyílt hozzáférés által biztosított méretgazdaságosságot.

A program a JRC révén értékes független tudományos tanácsadást biztosít a nukleáris biztonság, a radioaktív hulladékok kezelése, a sugárvédelem, a nukleáris védetség, a biztosítékok és a nonprolifерáció területén folytatott uniós szakpolitikák végrehajtásához. A JRC egyedülálló infrastruktúrájának és laboratóriumainak köszönhetően döntő szerepet játszhat a nukleáris kutatás előmozdításában, és egyedülálló képzési lehetőségeket kínálhat az EU-ban.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A Bizottság e javaslat elkészítésekor figyelembe vette a 2014–2020-as Euratom-program utólagos értékelésének és a 2021–2025-ös program időközi értékelésének megállapításait.

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

A program költségvetését már a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben meghatározták.

A javasolt rendelet 10. cikke rendelkezik a más uniós programokkal (különösen a Horizont Európa programmal) való szinergiákról. A Horizont Európáról szóló rendelet IV. melléklete olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek előmozdítják az Euratom-programmal való szinergiákat, és az oktatási és képzési intézkedésekre, valamint az ionizáló sugárzás nem energiatermelési célú alkalmazásai biztonságos és védett felhasználásának több területet érintő szempontjaira irányuló közös kutatásra összpontosítanak olyan ágazatokban, mint az orvostudomány, az ipar, a mezőgazdaság, az űrkutatás, az éghajlatváltozás, a biztonság és a veszélyhelyzeti felkészültség, valamint a nukleáris tudomány hozzájárulása.

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

További finanszírozást jelenthet, ha harmadik országok társulnak az Euratom-programhoz. A Bizottság azt is mérlegeli, hogy a költségvetési rendelet 15. cikkének (3) bekezdését alkalmazza (a visszavont kötelezettségvállalások újbóli felhasználása) a 2014–2020-as Euratom-program azon forrásaira, amelyeket az InnovFin (az InvestEU elődje) számára kötöttek le, és amelyeket az EBB hitelképes javaslatok hiányában nem tudott felhasználni. A 20 millió EUR (ami a 2021–2025-ös időszakra vonatkozó jelenlegi program maghasadási kutatásra irányuló költségvetése 8 %-ának felel meg) visszaszerzése lehetővé tenné az Euratom számára, hogy hatást gyakoroljon a nukleáris területen jelentkező új kihívásokra.

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

☒ **határozott időtartam**

- ☒ időtartam: 2026. január 1-jétől 2027. december 31-ig,
- ☒ pénzügyi hatás: 2026-tól 2027-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2026-tól 2030-ig a kifizetési előirányzatok esetében.

☐ **határozatlan időtartam**

- beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig,
- azt követően: rendes ütem.

1.7. Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek)²

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét,
- ☐ végrehajtó ügynökségen keresztül.

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek,
- ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg),
- ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap,
- ☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek,
- ☐ közjogi szervek,
- ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek,
- ☒ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek,
- ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott szervek vagy személyek,
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

A Bizottság a programot közvetlen irányítással és az európai partnerségek részéről történő közvetett irányítással hajtja végre (lásd a javaslat 6. cikkének (1) bekezdését). Az Euratom

² Az egyes költségvetés-végrehajtási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a BUDGpedia oldalon:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

által társfinanszírozott partnerségek némelyike lépcsőzetes pályázati felhívások révén hajtja végre a finanszírozást.

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek.

Az irányítási folyamatokra vonatkozó valamennyi adat (pályázatok, sikerességi arány, a támogatás odaítéléséhez szükséges idő, a kedvezményezettek típusai stb.) összegyűjtésre és tárolásra kerül, és azokat valós időben elérhetővé teszik egy erre szolgáló adatbázis útján.

Jelentések fognak információkkal szolgálni az irányítási eljárásokról, majd fokozatosan az outputokról és az eredményekről is. A későbbiekben sor kerül e program és a 2021–2025-ös program közös végső értékelésére.

Rövid, közép- és hosszú távú mutatók kerültek meghatározásra több hatásútvonal alapján. A résztvevőkre vonatkozó jelentéstételi szabályokat e mutatók figyelembevételével dolgozták ki oly módon, hogy egyben csökkentsék a résztvevők adminisztratív terheit. Az adatgyűjtés, ahol lehetséges, nyílt forrásokból történik.

Ezenkívül a JRC közvetlen intézkedései kapcsán sor kerül mind belső felmérésre (a kutatás hatásának belső nyomon követése és értékelése révén), mind külső felmérésre (a JRC kormányzótanácsával egyeztetve kiválasztott, több kiemelkedő szakértőből álló testület révén).

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása*

Az Euratom-program végrehajtása közvetlen irányítással történik. A Bizottság azonban, amennyiben helyénvaló és hatékony, határozhat az Euratom tevékenységeinek megosztott és/vagy közvetett irányítással (európai partnerségeken keresztül) történő végrehajtásáról.

Az ellenőrzési stratégia a következőkön fog alapulni:

- a legjobb projektek kiválasztásának eljárásai és azok jogi eszközökbe foglalása,
- projekt- és szerződésmenedzsment minden projekt teljes élettartama alatt,
- valamennyi igény előzetes ellenőrzése,
- a pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolások egy bizonyos küszöbérték felett,
- a kifizetett igényekből vett mintán elvégzett utólagos auditok,
- a projekteredmények tudományos értékelése.

A Horizont 2020 (az Euratom-programot is beleértve) kapcsán végzett ellenőrzések alapján a hibaarány bőven a várható szinten belül maradt (lásd a 2.2.2. szakaszt). Ez azt mutatja, hogy bár a hibaarány tovább javítható, a már bevezetett egyszerűsítési intézkedések eredményesek voltak.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Az eddigi alapvető finanszírozási modell az elszámolható költségek visszatérítéséből állt. Amint azt az Európai Számvevőszék következetesen kiemelte, legutóbb a

2016. évi éves jelentésében, „a tranzakciók szabályszerűségét érintő legfőbb kockázat az, hogy a kedvezményezettek támogatásra nem jogosult költségeket tüntetnek fel, és ezt a visszatérítés előtt nem észlelik és nem korrigálják. Ez a kockázat különösen nagy a hetedik keretprogram és értelemszerűen az Euratom-program esetében, amelynek összetett támogathatósági szabályait gyakran félreértelmezik a kedvezményezettek (különösen a szabályokat kevésbé ismerők, például a kkv-k, az első alkalommal pályázók és a harmadik országbeli érdekeltek).”

A Számvevőszék is elismerte a Horizont 2020 (és így a 2014–2020-as Euratom-program) keretében bevezetett egyszerűsítések értékét. 2016. évi éves jelentésében mindazonáltal ajánlást tett az egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körű használatára vonatkozóan. Ezeket az egyszerűsített költségelszámolási módszereket már jelenleg is használják a program egyes részei vagy meghatározott kiadástípusok esetében.

A vissza nem térítendő támogatások esetében a hetedik keretprogramra (és azon belül az Euratomra) vonatkozó becslült reprezentatív hibaarány 5 % volt, a végrehajtott vagy végrehajtandó visszafizettetések és korrekciók figyelembevételét követően körülbelül 3 %-os „fennmaradó” hibaarány mellett. A hibaarány azonban alacsonyabb volt a program azon részei esetében, ahol az egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körben alkalmazhatók voltak, és/vagy amelyekben a kedvezményezettek kis és stabil csoportja volt érintett.

A Horizont 2020 (és azon belül az Euratom) eredményei körülbelül 3 %-os reprezentatív hibaarányt jeleznek, 2,5 %-nál kisebb fennmaradó hibaarány mellett. Megjegyzendő azonban, hogy ez egy korai becslés, amelyet óvatosan kell kezelni, és amely valószínűleg emelkedni fog, várhatóan a 3–4 %-os szintre. (A Bizottság „Horizont 2020” keretprogramra és a 2014–2018-as Euratom-programra vonatkozó javaslatában szereplő várható hibaarány 3,5 % volt, bár ez nem vette figyelembe a jogalkotási folyamat során a javaslatba került további bonyolult részeket). A fennmaradó hibaarány várhatóan 3 % alatt marad, habár még túl korai lenne megmondani, hogy elérhető-e a 2 %-os szint.

Egyes hibák azért merülnek fel, mert a kedvezményezettek nem értették meg a szabályokat. Az ilyen hibák kezelhetők egyszerűsítés útján, bár bizonyos mértékű komplexitás mindig fennmarad. Más hibák oka az, hogy a kedvezményezettek nem tartották be a szabályokat. Bár ez csak az esetek kis részében fordul elő, a jelenlegi szabályok egyszerűsítésével nem oldható meg.

A „Horizont 2020” keretprogramra (és azon belül az Euratom-programra) vonatkozóan elvégzett hibaarány-elemzésből és az eddigi ellenőrzésekből a következők derülnek ki:

- A hibák körülbelül 69 %-a a személyi költségek felszámításához kapcsolódik. Visszatérő problémát jelent például a munkaórák helytelen számítása, a helytelen díjszabás vagy a hibás felszámított óraszám.
- A hibák körülbelül 21 %-a más közvetlen költségeket érint (nem személyi költségeket). A leggyakrabban feltárt hiba a költségek közvetlen felmérésének hiánya.
- A hibák körülbelül 8 %-a az alvállalkozói szerződések költségeihez, 24 %-a pedig az utazási költségekhez kapcsolódik.

A „Horizont 2020” keretprogram és az Euratom-program ellenőrzései során feltárt hibák azt mutatják, hogy egyes hibák elkerülhetők lettek volna a szabályok

egyszerűsítése és a szükségtelen formások megszüntetése révén. A „Horizont 2020” keretprogram, a Horizont Európa és a 2021–2025-ös Euratom-program kapcsán javításokat vezettek be (például új szabályok vonatkoznak a belső elszámolásra és a kiegészítő javadalmazásra). E változtatások hibaarányra gyakorolt hatása azonban még nem ismert.

Az átalányfinanszírozáshoz és az egységköltségekhez hasonló egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körű használata, valamint a szabályok további egyszerűsítése elő fogja segíteni a reprezentatív alapon 3–4 %-ra becsült hibaarány jövőbeni csökkenését. Az elszámolható költségek visszatérítésén alapuló finanszírozási módszer hibáinak problémája azonban továbbra is fennáll. Ilyen rendszerben a reprezentatív hibaarány lecsökkenthető 2,5–3,5 %-ra, korrekciók után várhatóan körülbelül 2 %-os (de annál nem feltétlenül alacsonyabb) fennmaradó hibaarány mellett.

A Horizont Európa keretében szélesebb körben bevezetésre került az átalányösszegű finanszírozás. Ez lehetővé teszi a kifizetést egy kielégítő tudományos eredmény teljesítése után. Ilyen kifizetés esetében nincs szükség további igazolásokra, például számlákra, munkaidő-elszámolásokra, kifizetési igazolásokra stb. Ezért nincsenek pénzügyi hibák.

Az Euratom-programra vonatkozó javaslat lehetővé teszi a Bizottság számára az egyösszegű átalány alapján történő finanszírozás modelljének alkalmazását 2026–2027-ben. Ennek értékelésére különösen annak megállapítása érdekében kerül sor, hogy lehetővé teszi-e a keretprogram összes célkitűzésének teljesítését (nem csupán a hibaarány csökkentését). Az egyösszegű kifizetések a kockázatokat a belső kontrollrendszer más szakaszai felé tolnák el, és fontosabbá tennék az értékelést és az eredmény felmérését.

Az érintett ügyletek magas száma azt is jelenti, hogy a szisztematikus előzetes ellenőrzés magas szintje nagyon költséges lenne. A jelenlegi ellenőrzési stratégia ezért a kockázatalapú előzetes és utólagos ellenőrzésekre támaszkodik a hibaarány értékelése és a nem támogatható összegek felderítése és visszafizettetése terén. Mivel a hibaarányok a megállapított intervallumon belül maradtak, ez az ellenőrzési stratégia hatékonynak tekinthető. A javaslat radikális változtatást ugyan nem tartalmaz, de egyes vonatkozásokat továbbfejleszt, például bevezeti a rendszerekre és eljárásokra vonatkozó ellenőrzéseket.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

A kontrollrendszer (értékelés, kiválasztás, projektirányítás, előzetes és utólagos ellenőrzés) költségeire vonatkozó becslés a korábbi 2017-es keretprogramok végrehajtásáért felelős szervezeti egységeket tekintve 3–4 %-kal számol (beleértve a hetedik keretprogram és a Horizont 2020 irányításának költségeit is). A célkitűzések elérésének biztosításához szükséges erőfeszítésekre és az ügyletek számára tekintettel ez észszerűnek tekinthető.

Az elszámolható költségek visszatérítésén alapuló finanszírozási modellben nyújtott vissza nem térítendő támogatások esetében a kifizetéskor a várható hibakockázat 2,5–3,5 %. A lezáráskor (az ellenőrzéseket és a korrekciókat követően) a kockázat körülbelül 2 % (de annál nem feltétlenül alacsonyabb). Az egyösszegű átalányon alapuló finanszírozási modellben nyújtott vissza nem térítendő támogatások esetében

a várható hibakockázat közel 0 % (a kifizetéskor és a lezáráskor is). A hibaarányokra vonatkozó általános várakozás attól függ majd, milyen egyensúly alakul ki a két finanszírozási módszer között (elszámolható költségek visszatérítése, illetve egyösszegű átalányok). A Bizottság, ahol csak lehet, az egyösszegű átalányon alapuló finanszírozási modellt tervezi alkalmazni. Az egyösszegű átalányon alapuló finanszírozás alkalmazása mögött álló fő ok azonban nem a hibaarány csökkentése, hanem a program valamennyi célkitűzésének elérése. Ez a forgatókönyv feltételezi, hogy a döntéshozatali folyamat során az egyszerűsítésre irányuló intézkedések érdemben nem módosulnak.

Megjegyzés: ez a szakasz csak a támogatások kezelésének folyamatára vonatkozik. A közbeszerzési eljárások útján végrehajtott igazgatási és működési kiadások esetében a hiba kockázata mind a kifizetésnél, mind a lezáráskor várhatóan alatta marad a 2 %-nak.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Az e rendelet alapján harmadik felekkel kötendő hozzájárulási megállapodások rendelkeznek a Bizottság vagy az általa meghatalmazott bármely képviselő általi felügyeletről és pénzügyi ellenőrzésről, valamint a Számvevőszék vagy az OLAF által az EU mérlegelési jogkörében – szükség esetén a helyszínen – végzett ellenőrzésekről.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff. ¹	EFTA-országoktól ²	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltek ³	más harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel
H1	01 01 02 Az „Euratom kutatási és képzési programjához” kapcsolódó támogatási kiadások					
	01 01 02 01 Az „Euratom kutatási és képzési programját” végrehajtó tisztviselőkkel és ideiglenes alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások – Közvetett kutatás	nem diff.				
	01 01 02 02 Az „Euratom kutatási és képzési programját” végrehajtó külső munkatársak – Közvetett kutatás	nem diff.				
	01 01 02 03 Az „Euratom kutatási és képzési programjával” kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások – Közvetett kutatás	nem diff.				
	01 01 02 11 Az Euratom kutatási és képzési programját végrehajtó tisztviselőkkel és ideiglenes alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások – Közvetlen kutatás	nem diff.	NEM	IGEN	IGEN	NEM
	01 01 02 12 Az Euratom kutatási és képzési programját végrehajtó külső munkatársak – Közvetlen kutatás	nem diff.				
	01 01 02 13 Az Euratom kutatási és képzési programjával kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások – Közvetlen kutatás	nem diff.				
	01 03 Az Euratom működési költségvetése	diff.				
	01 03 01 Magfúzióval kapcsolatos kutatás-fejlesztés (közvetett intézkedések)					
	01 03 02 Atommaghasadás, biztonság és sugárvédelem (közvetett intézkedések)					
	01 03 03 A Közös Kutatóközpont nukleáris közvetlen intézkedései					

- Létrehozandó új költségvetési sorok

¹ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

² EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

³ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff.	EFTA- országokt ól	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltek ől	más harmadik országokt ól	egyéb címzett bevétel

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

3.2.1.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	1	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság
---	----------	---

Főigazgatóság: Kutatási és Innovációs Főigazgatóság			2026. év	2027. év	2027 után	ÖSSZESEN
• Operatív előirányzatok						
01 03 01 Magfúzióval kapcsolatos kutatás-fejlesztés	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	116,037	122,196		238,233
	Kifizetési előirányzatok	(2a)	46,414	49,478	142,341	238,233
01 03 02 Atommaghasadás, biztonság és sugárvédelem (közvetett intézkedések)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1b)	52,998	55,811		108,809
	Kifizetési előirányzatok	(2b)	21,199	22,924	64,686	108,809
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ⁵⁸						
01 01 02 01 Az „Euratom kutatási és képzési programját” végrehajtó tisztviselőkkel és ideiglenes alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások – Közvetett kutatás	kötelezettségvállalási előirányzatok	(3a)	8,223	8,523		16,746

⁵⁸ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

	= kifizetési előirányzatok					
01 01 02 02 Az „Euratom kutatási és képzési programját” végrehajtó külső munkatársak – Közvetett kutatás	kötelezettségvállalási előirányzatok = kifizetési előirányzatok	(3b)	0,348	0,361		0,708
01 01 02 03 Az „Euratom kutatási és képzési programjával” kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások – Közvetett kutatás	kötelezettségvállalási előirányzatok = kifizetési előirányzatok	(3c)	1,658	1,718		3,376
A Kutatási és Innovációs Főigazgatósághoz tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (1a) + (1b) + (3a) + (3b) + (3c)	179,263	188,609		367,872
	Kifizetési előirányzatok	= (2a) + (2b) + (3a) + (3b) + (3c)	77,841	83,004	207,027	367,872
Főigazgatóság: Közös Kutatóközpont			2026. év	2027. év	2027 után (lásd az 1.6. pontot)	ÖSSZESEN
• Operatív előirányzatok						
01 03 03 A Közös Kutatóközpont nukleáris közvetlen intézkedései	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	12,500	12,500		25,000
	Kifizetési előirányzatok	(2a)	3,700	9,700	11,600	25,000
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ⁵⁹						

⁵⁹ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

01 01 02 11 Az Euratom kutatási és képzési programját végrehajtó tisztviselőkkel és ideiglenes alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások – Közvetlen kutatás	kötelezettségvállalási előirányzatok = kifizetési előirányzatok	(3a)	56,277	57,277		113,554
01 01 02 12 Az Euratom kutatási és képzési programját végrehajtó külső munkatársak – Közvetlen kutatás	kötelezettségvállalási előirányzatok = kifizetési előirányzatok	(3b)	10,455	10,455		20,910
01 01 02 13 Az Euratom kutatási és képzési programjával kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások – Közvetlen kutatás	kötelezettségvállalási előirányzatok = kifizetési előirányzatok	(3c)	35,314	35,697		71,011
A Közös Kutatóközpontokhoz tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	$=(1a)+(3a)+(3b)+(3c)$	114,546	115,929		230,475
	Kifizetési előirányzatok	$=(2a)+(3a)+(3b)+(3c)$	105,746	113,129	11,600	230,475

• Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)	181,534	190,507	0	372,041
	Kifizetési előirányzatok	(5)	71,313	82,102	218,627	372,041
• Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN	kötelezettségvállalási előirányzatok = kifizetési előirányzatok	(6)	112,275	114,031		226,306
A többéves pénzügyi keret	Kötelezettségvállalási	$=(4)+(6)$	293,809	304,538		598,347

1. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	előirányzatok					
	Kifizetési előirányzatok	= (5)+(6)	183,588	196,133	218,627	598,347

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	----------	------------------------------

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2026. év	2027. év	2027 után (lásd az 1.6. pontot)		ÖSSZESEN
Főigazgatóság: <.....>						
• Humán erőforrás						
• Egyéb igazgatási kiadások						
<...> Főigazgatóság ÖSSZESEN	Előirányzatok					

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)						
--	--	--	--	--	--	--	--

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2026. év	2027. év	2027 után. A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekké bővíthető.		ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret 1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok					
	Kifizetési előirányzatok					

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

Tüntesse fel a			N.	N+1.	N+2.	N+3.	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően	ÖSSZESEN
----------------	--	--	----	------	------	------	--	----------

célkitűzéseket és a kimeneteket ↓			év		év		év		év		(vö. 1.6. pont) további évekkal bővíthető.									
	KIMENETEK																			
	Típus ₆₀	Átlagos költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Összesített szám	Összköltség		
1. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS ⁶¹ ...																				
– Kimenet																				
– Kimenet																				
– Kimenet																				
1. konkrét célkitűzés részösszege																				
2. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS ...																				
- Kimenet																				
2. konkrét célkitűzés részösszege																				
ÖSSZESEN																				

⁶⁰ A kimenetek a nyújtandó termékek és szolgáltatások (pl. finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).

⁶¹ Az 1.4.2. szakaszban („Konkrét célkitűzések...”) feltüntetett célkitűzés.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2026. év	2027. év	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE			
Humánerőforrás			
Egyéb igazgatási kiadások			
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege			

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok	2026. év	2027. év	ÖSSZESEN
Humánerőforrás	75,303	76,616	151,918
Egyéb igazgatási jellegű kiadások	36,972	37,415	74,387
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege	112,275	114,031	226,305

ÖSSZESEN	112,275	114,031	226,305
-----------------	----------------	----------------	----------------

A humánerőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	2026. év	2027. év
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)		
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviseleteken)		
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)		
01 01 02 01 (közvetett kutatás)	47	47
01 01 02 11 (közvetlen kutatás)	396	390
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)		
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve⁶²		
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)	0	0
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)	0	0
XX 01 xx yy zz ⁶³	– a központban	
	– a küldöttségeknél	
01 01 02 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)	4	4
01 01 02 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)	153	138
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)		
ÖSSZESEN	600	579

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A konkrét Euratom kutatási és képzési program irányításához és végrehajtásához kapcsolódó feladatok; az engedélyezett létszámtervekben szereplő álláshelyeket töltöttek be, és közvetett és közvetlen kutatási intézkedésekben vesznek részt.
Külső munkatársak	Az Euratom kutatási és képzési programját közvetlen és közvetett kutatási intézkedések formájában végrehajtó külső munkatársak feladatai.

⁶² AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

⁶³ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat/kezdeményezés

- ☐ teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén,

--

- ☐ a többéves pénzügyi keret lekötetlen mozgásterének és/vagy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott különleges eszközök felhasználását teszi szükségessé,

--

- ☐ a többéves pénzügyi keret módosítását teszi szükségessé.

--

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés

- ☐ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást,
- ☒ előírányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

	2026	2027	Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet			
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

- ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást,
- ☒ a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást.

kérjük adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdemenyezés hatása ¹	
		2026	2027
6011. jogcím	p.m.	p.m.	p.m.
6012. jogcím			
6013. jogcím			
6031. jogcím			

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési tétel(ek)e)t.

01 03XX Harmadik felek hozzájárulásaiból származó előirányzatok

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

Harmadik országok társulási megállapodás útján járulhatnak hozzá a programhoz. A pénzügyi hozzájárulás szintjét meghatározó feltételek az egyes országokkal kötött társulási megállapodásokban kerülnek megállapításra, és azoknak biztosítaniuk kell a társult országban letelepedett szervezeteknek a programban való részvétel kapcsán juttatott összeghez képest jelentkező minden jelentős egyensúlyhiány automatikus korrekcióját, figyelembe véve a program irányítása kapcsán felmerülő költségeket is.

4. DIGITÁLIS VETÜLETEK

4.1. Digitális vonatkozású követelmények

Ez a rendelet nem tartalmaz további, digitális vonatkozású követelményeket. Az (EU) 2021/695 rendelet rendelkezései alkalmazandók, amelyek digitális vonatkozású követelményeket tartalmaznak az adatgyűjtés, -továbbítás és -tárolás, valamint az információcsere tekintetében.

4.2. Adatok

Ez a rendelet nem tartalmaz további, digitális vonatkozású követelményeket az adatok gyűjtése, kezelése, előállítása, cseréje vagy megosztása tekintetében. Az (EU) 2021/695 rendelet rendelkezései alkalmazandók.

¹ A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegnek felel meg.

4.3. Digitális megoldások

Ez a rendelet nem tartalmaz további, digitális vonatkozású követelményeket, amelyek digitális megoldásokat tennének szükségessé. Az (EU) 2021/695 rendelet rendelkezései alkalmazandók.

4.4. Interoperabilitási értékelés

Ez a rendelet nem tartalmaz további, digitális vonatkozású követelményeket, amelyek digitális közszolgáltatásokat érintenek. Az (EU) 2021/695 rendelet rendelkezései alkalmazandók.

4.5. A digitális végrehajtást támogató intézkedések

Ez a rendelet nem tartalmaz további, digitális vonatkozású követelményeket, amelyek konkrét végrehajtási intézkedéseket igényelnek. Az (EU) 2021/695 rendelet rendelkezései alkalmazandók.